

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Fertőrákos Községi Önkormányzat

2023-2028.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	10
Célok.....	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	12
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	33
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	46
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	51
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	58
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	64
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	65
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	66
1. A HEP IT részletei.....	66
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	67
Jövőképünk.....	68
Az intézkedési területek részletes kifejtése <i>(kitöltése javasolt, opcionális)</i>	69
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	74
3. Megvalósítás.....	78
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	78
3.2 A megvalósítás folyamata.....	78
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	80
3.4 Nyilvánosság.....	81
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	82
4. Elfogadás módja és dátuma.....	83

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Fertőrákos Községi Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Fertőrákos (németül Kroisbach) község Győr-Moson-Sopron megyében. Történeti és művészeti emlékei révén kiemelkedik a legtöbb magyar falu közül. Az egyetlen olyan magyarországi község, amelyet városfal övezett, és püspöki palotája is volt. Szép természeti környezetben fekszik, és csaknem minden épülete műemlék. A világörökség részét képező Fertő-tájegység jelentős települése. Soprontól 10 kilométerre ÉK-re, a Fertő tó partján, az Ausztriához tartozó Fertőmeggyes közvetlen közelében található. Fertőrákos nyugatról, a kőfejtő lajtamészkövétől a Fertő nádasáig húzódik a Rák-patak szakadékos völgye mentén. A helységtől délre a Kecske-hegyet és a Szárhalmi erdőt találjuk, északra pedig az országhatárig főleg szőlőket.

Már a rómaiak előtt lakott hely volt; a római uralom alatt valószínűleg népes település lehetett. Rengeteg római pénz került elő a fertőrákosi szőlőkből. Ebből a korból való egy ritka emlék, a hajdani borostyánút mellett található Mithrász-szentély is, amit a napistennek hódoló katonák részére építettek a 3. században.

1002 után a terület a győri püspökség birtoka volt. A helység nevével (Racus formában) először egy 1199-ből származó ajándékozó oklevél szövegében találkozunk – nevét valószínűleg a patakban élő sok rák miatt kapta. Ez az állat, valamint a kezében pásztorbotot tartó püspök látható a helység címerében is. Említik még 1241-ben, amikor a falu templomát a Boldogságos Szűz tiszteletére szentelték fel. Következő adatunk 1254-ből való, amikor a győri püspök és Sopron városa is magának követelte a fertői vám jogát. Sopron környékén Fertőrákos volt az egyetlen olyan település, amely nem a város birtoka volt, hanem a győri püspökséghez tartozott. 1311-ben a város és a győri püspök újabb viszálykodásának részeként a soproniak lerombolták a püspöki kastélyt.

Valószínűleg már a 14. század közepén lehetett Racusnak vára, hiszen egy 1371-ből származó oklevél említi. Volt a falu határában egy másik vár is, amely a Macskakő nevet viselte. Ezt először 1443-ban említették, amikor a husziták elfoglalták a területet, kiűzésük után Hunyadi Mátyás 1464-ben leromboltatta a várat. Ezután fél évszázados béke következett, aminek az 1526-os mohácsi csata vetett véget: a csatában elesett a falu birtokosának számító Paksi Balázs győri

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

püspök is. Hivatalát egészen 1535-ig nem töltötték be; a terület birtoklásáért, elsősorban a kilenced és a tized szedésének jogáért harc indult.

A helység 1582-ben kapott vásártartó jogot és mezőváros címet. Ehhez fallal kellett körül venni. A több helyütt még ma is látható városfalak építési technikájuk, falazási megoldásuk és lőréseik alapján a 16. századnál korábbiak, és nem vették teljesen körbe Fertőrákost: nyugatról a meredek domboldal és a Rák patak biztosította a természetes védelmet, keletről pedig a mocsár. Draskovich György győri püspök által 1587-ben, a helységnek kibocsátott urbáriumából tudjuk, hogy akkoriban huszonnyolc családnak volt itt saját telke, huszonkettő pedig bérlő volt. Rajtuk kívül még három nemes és öt másik háztulajdonos élt az erősített falak közelében. Az okmány arról is tanúskodik, hogy 1587-ben volt itt községház, községi csapszék és mészárszék.

A 16. század második felétől erősödő török veszély miatt megnőtt a rákosi birtok jelentősége, és miután Győrt elfoglalta a török, központi szerepbe került: ide menekült a püspök. A település további kiváltságokat szerzett. 1683 nyarán a vidék történetének legnagyobb válsága következett be: a Bécs felé tartó török sereg portyázó segédcsapatai a települést kirabolták, felgyújtották, lakóit pedig lemészárolták vagy rabszíjra fűzték.

Szinte a semmiből kellett újrateremteni mindent. Ekkor változott meg a helység lakóinak nemzetiségi összetétele. Az addigi, nagyjából magyar lakosság helyére túlnyomóan németek telepedtek ide a mai Ausztria területéről. Ezt ösztönzendő hat évre adómentességet kaptak. 1712-ben III. Károly király megerősítette előjogaikat. A kuruc harcok (Bocskai két hadjárata és a Rákóczi-szabadságharc) után az egyenletes, nyugodt fejlődés kora következett, amit csak egy-egy járvány (1712-ben pestis, 1832-ben kolera) vagy tűzvész tört meg. 1743-ban gróf Zichy Ferenc vette át a püspökséget; ő alakította át a palotát ma látható arculatára. A település továbbra is fejlődött, egyre többen telepedtek le itt. Az osztrák Baugesellschaft az 1860-as évektől egészen az első világháborúig bérelte a híres kőbányát, ahol 60–100 embert foglalkoztattak.

A 20. század elején, 1906-ban Rákos nevéhez hozzácsatolták a Fertő nevet, így lett Fertőrákos. Bár az 1921-es népszavazáson az itt élők 61%-a Ausztria mellett voksolt, a szavazást a soproni voksok döntötték el; így a falu Magyarországon maradt. A második világháború után kitelepítették innen a németeket, akik helyére a szlovák–magyar lakosságcsere keretében a Felvidékről elűzött magyar családok költöztek. A falu eredeti lakosságának mindössze 10%-a maradt Fertőrákoson, tehát erősen megváltozott a település etnikai összetétele, lakosainak életvitele is. A régi időket inkább csak a történeti és művészeti emlékek idézik. 1945-ben 3745-en éltek itt, de a kitelepítésekkel a lakosság lélekszáma 2150 főre csökkent (majd 1949-től 1970-ig növekedett, de nem érte el az 1945-ös létszámot). A korábban mezőgazdaságból és szőlőművelésből élő település gazdasági arculata átalakult.

Gazdaság:

Ma a munkaképes lakosság nagy része Sopronban dolgozik, a többiek gazdálkodnak vagy kisiparral foglalkoznak. A község próbál önállóan megélni: a vasfüggöny felszámolása óta az idegenforgalom lehetőségei javultak a leglátványosabban. Új határátkelőhelyet nyitottak a gyalogosok és turisták részére, így a Fertő-tavat körbejárhatják a kirándulók. Megindult a rendszeres hajóforgalom, tehát a nevezetességeket már a vízről is megtekinthetik az érdeklődők.

A falu elsősorban idegenforgalomból próbál megélni: a kisipari és szolgáltató tevékenységet is ilyen szempontból támogatják. 1997-ben a településen egyetlen ipari vállalkozás sem volt, a szolgáltatással foglalkozók száma azonban majdnem elérte a húszat. A mezőgazdaságban főleg a zöldségtermesztéshez vannak jó helyi adottságok. Említésre méltó, hogy a külföldi tőke – annak ellenére, hogy a falu a nyugat kapujában fekszik – nem képviselteti magát a településen.

Fertőrákos eredetileg egyutcsás, orsós jellegű kiszélesedéssel kialakult falu volt. Az első és egyben legrégebbi településmagja a Fő utca alsó szakasza volt. Infrastruktúrája teljes: a 674 lakás 98%-ában van vezetékes ivóvíz, 96%-ában vezetékes gáz. A telefont 1997-ig kb. 540 otthonba kötötték be, a szennyvízcsatorna-hálózatba a lakások 60%-át kapcsolták be – a helyi kábeltelevízióra ennél több otthon csatlakozott. A 19 utcából 18 szilárd burkolatú.

A községben van posta, egészségügyi alapellátást biztosító orvosi rendelő, óvoda és általános iskola is. Az óvodát az első világháború alatt létesítették, és 1945 után került az iskola két, földszinti helyiségébe, majd onnan a határőrség volt épületébe költöztették. Az iskolát 1651-ben Draskovich győri püspök alakította ki, és Rákos köteleességévé tette annak fenntartását. 1874-ben építettek egy új egy tantermes iskolát, amihez 1886-ban készült el a második, 1899-ben a harmadik tanterem. A 20. század elején már öt tantermes oktatási intézménye volt a településnek. A szülők döntése alapján 1938-ban kétnyelvű lett az iskola, amiben 1954 óta napközi is működik. A községben található művelődési ház, könyvtár, múzeum, kiállítóterem és sportpálya is. Lehet lovagolni, lőni és horgászni is. A kőfejtőben a barlangszínházban nyáron operaelőadásokat és komolyzenei koncerteket tartanak. A helybeliek és az átutazók kényelmét több étterem is szolgálja.

Megközelíthetőség:

A településnek vasútja nincsen, de a Volán menetrend szerinti járataival elérhető. A községet átszeli a 8526 és 8527. számú országos közút. A Fertő tó körül épült kerékpárúton a Fertőmeggyes (Mörbisch am See) felől érkezők első állomása Fertőrákos. A gyalogos, kerékpáros és lovas határátkelőhely a Mithrász-szentély mellett található Fertőmeggyes (Mörbisch am See) felé, gépkocsival történő határátlépésre a Szentmargitbánya (St. Margarethen) felé található határátkelőhely szolgál. Hajóval történő megközelítése a Fertő parton található hajókikötőből, repülővel történő megközelítés a Piusz pusztán található kiségek fel-, és leszállására alkalmas repülőtérről megoldható.

Népesség:

Fertőrákos állandó lakossága: 2021. január 1-jén 2506 fő, melyből férfiak aránya: 48,5 %, nők aránya 51,5 %.

Fertőrákos község népességének összetételét és az abban bekövetkezett változásokat az alábbi táblázatok szemléltetik:

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	2 276	bázis év
2017	2 291	100,66%
2018	2 323	101,40%
2019	2 338	100,65%
2020	2 436	104,19%
2021	2 506	102,87%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Népességváltozás az elmúlt időszakban növekedést mutat:

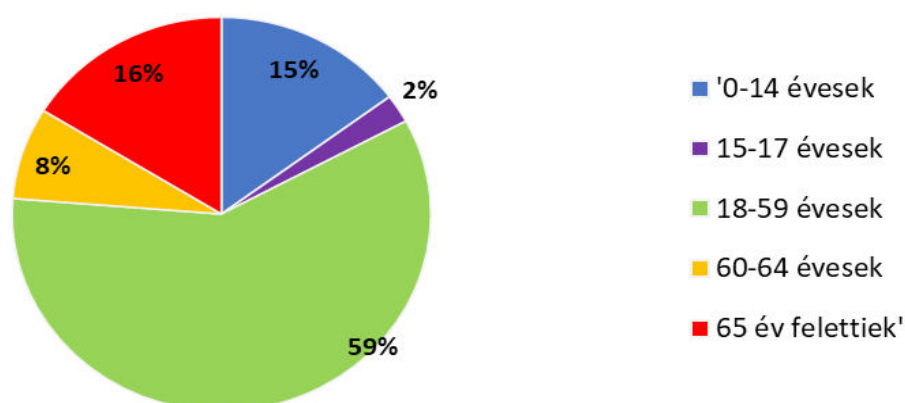

A lakónépességre vonatkozó adatok nemek és korcsoportok szerinti megosztását a következő táblázat és diagramok mutatják be:

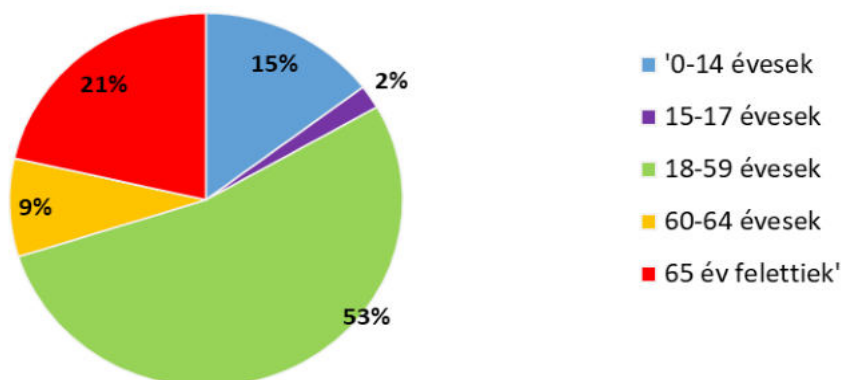
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfia k	Nő k	Össze se n (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 112	1 177	2289	48,58 %	51,42 %
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			59	2,58%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	165	173	338	7,21%	7,56%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	26	24	50	1,14%	1,05%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	657	628	1285	28,70 %	27,44 %
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	84	100	184	3,67%	4,37%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	180	252	432	7,86%	11,01 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

A fenti adatokat tekintve megállapítható, hogy a település lakosságának nagy részét a 18-59 éves keresőképes lakosság teszi ki. Az általános statisztikai adatokból következtethetünk arra, hogy a nemek közötti arány néhány százalékos eltérést mutatva kiegyenlített a településen, a nők és férfiak megoszlása Fertőrákos községben megfelelően alakul.

A település lakosságának kor szerinti megoszlását tekintve az alábbi adatok szolgálnak képet:

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	383	302	126,82%
2017	393	313	125,56%
2018	410	331	123,87%
2019	432	338	127,81%
2020	451	361	124,93%
2021	467	369	126,56%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut.

Mindezekből megállapítható, hogy a vizsgált időszakban átlagban az öregedési index 125 % feletti, ami annyit jelent, a jelenlegi helyzetben a település 0-14 éves lakossága magasabb arányban van jelen a településen, mint a 65 év felettiek lakosság, ami arányaiban kielégítő.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	0,88
2017	7,88
2018	25,57
2019	7,29
2020	28,49
2021	21,45

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az adattáblák tartalma szerint megállapítható, hogy az odavándorlások száma növekszik, az elvándorlások száma ingadozó. Ezáltal a népességmegtartó erő növekedést mutat.

A statisztikai alapinformációk alapján Fertőrákoson a természetes szaporodás/fogyás mutatószáma 2021-ban 0,81 fő, ami kis mértékben a lakosság növekedését mutatja.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-3,07
2017	1,31
2018	-11,27
2019	-2,57
2020	-2,51
2021	0,81

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

A helyi esélyegyenlőségi program kiemelt figyelmet fordít:

- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, megszüntetésére;
- az oktatásban, képzésben megjelenő sztereotipikus pályaorientáció megváltoztatására;
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására;
- munkaerő-piaci, tevékenységi szegregáció visszaszorítására;
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására;
- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében;
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, ill. a közügyek irányításában.

Az esélyegyenlőség biztosításával összefüggő fenntartói tevékenységek, felelőségek

- az esélyegyenlőségi célok elérése érdekében a kötelezettségek meghatározása;
- a kötelezettségek teljesítéséért felelős személyek kijelölése, akiknek fő feladata:
- a program megvalósításának koordinálása,
- a program végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása;
- az esélyegyenlőségi terv nyilvánosságának biztosítása;

- az esélyegyenlőségi terv megvalósításában érintett intézmények vezetőinek tájékoztatása;
- esélyegyenlőségi kockázatok kezelése, intézkedési tervek készítése, értékelése, folyamatos korrekciója;
- fejlesztési célok időrendi prioritásának kialakítása, a mérhetőséget lehetővé tevő indikátorok meghatározása;
- az esélyegyenlőség javításához kapcsolódó prioritási sorrend meghatározása;
- az eredmények nyilvánosságra hozásakor a személyes adatok védelmének maximális érvényesítése;
- a település döntéshozóinak két évente történő tájékoztatása a megvalósításról.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Fertőrákos település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytatókosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Fertőrákos Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 2019-2024. évekre szóló gazdasági programja

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Fertőrákos a Sopron és Térsége Önkormányzati Társulás tagja, melynek jelenleg 28 tagja van. Tagja az Alpokalja-Ikvamente Leader Egyesületnek, valamint a Sopron Térségi Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulásnak. A tagtelepülések közös célja, hogy a Társulás területén található bezárt, megfelelő műszaki védelemmel nem rendelkező lakossági hulladéklerakókat rekultiválja, valamint korszerű hulladékgazdálkodási rendszer létrehozásával, az újrahasznosítást szolgáló szelektív hulladékgyűjtés és a komposztálás széleskörű elterjesztésével csökkentse a lerakóhelyekre kerülő hulladék mennyiségét.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A település és intézményei különböző szolgáltatásfejlesztésekre rendszeresen pályáznak, amelyekhez helyi adatgyűjtések történnek, azonban a település teljes helyzetképére vonatkozó kutatások nem valósultak meg, nem készültek.

A felhasznált statisztikai adatok többnyire a TEIR adatbázisból, helyi önkormányzati adatokból, statisztikákból, a helyi nyilvántartásokból kerültek összegyűjtésre, figyelembe véve a helyi szakemberek, intézmények, civil szervezetek beszámolóit, tapasztalatait. Több helyen jelezve lett adathiány, mivel a megelőző évi hivatalos statisztikai adatok több helyen még nem állnak rendelkezésre. A különböző forrásokból szerzett, ugyan azon területet érintő adatok több esetben eltérést mutatnak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is és azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénységet összetett jelenségként kell kezelni, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A helyi önkormányzat feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

A Kormány legutóbb 2015 márciusában alakította át a szociális ellátórendszert – lényegében az önkormányzatokra bízva a fenntartást. Megszüntették a központi lakhatási és adósságrendezési támogatást. Az álláskeresői járadékot kilenc hónapról háromra rövidítették.

Említeni kell, hogy a családsegítő szolgálat különböző, többnyire egyénre szabott, beilleszkedést segítő programot szervezett és a munkába való visszailleszkedés segítésére folyamatos családgondozást, segítő tevékenységet folytatott, illetve civilszervezetek is megoldásokat kerestek.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet				
Év	Az SZJA adófizetők száma		Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók	
	az állandó népesség %-ában (TS 059)		az állandó népesség %-ában (TS 060)	
2016	46,73		50,52	
2017	47,21		51,02	
2018	47,96		51,02	
2019	48,04		51,02	
2020	48,04		51,02	
2021	48,04		51,02	
2022	48,04		51,02	
2023	48,04		51,02	
2024	48,04		51,02	
2025	48,04		51,02	
2026	48,04		51,02	
2027	48,04		51,02	
2028	48,04		51,02	
2029	48,04		51,02	
2030	48,04		51,02	
2031	48,04		51,02	
2032	48,04		51,02	
2033	48,04		51,02	
2034	48,04		51,02	
2035	48,04		51,02	
2036	48,04		51,02	
2037	48,04		51,02	
2038	48,04		51,02	
2039	48,04		51,02	
2040	48,04		51,02	
2041	48,04		51,02	
2042	48,04		51,02	
2043	48,04		51,02	
2044	48,04		51,02	
2045	48,04		51,02	
2046	48,04		51,02	
2047	48,04		51,02	
2048	48,04		51,02	
2049	48,04		51,02	
2050	48,04		51,02	
2051	48,04		51,02	
2052	48,04		51,02	
2053	48,04		51,02	
2054	48,04		51,02	
2055	48,04		51,02	
2056	48,04		51,02	
2057	48,04		51,02	
2058	48,04		51,02	
2059	48,04		51,02	
2060	48,04		51,02	
2061	48,04		51,02	
2062	48,04		51,02	
2063	48,04		51,02	
2064	48,04		51,02	
2065	48,04		51,02	
2066	48,04		51,02	
2067	48,04		51,02	
2068	48,04		51,02	
2069	48,04		51,02	
2070	48,04		51,02	
2071	48,04		51,02	
2072	48,04		51,02	
2073	48,04		51,02	
2074	48,04		51,02	
2075	48,04		51,02	
2076	48,04		51,02	
2077	48,04		51,02	
2078	48,04		51,02	
2079	48,04		51,02	
2080	48,04		51,02	
2081	48,04		51,02	
2082	48,04		51,02	
2083	48,04		51,02	
2084	48,04		51,02	
2085	48,04		51,02	
2086	48,04		51,02	
2087	48,04		51,02	
2088	48,04		51,02	
2089	48,04		51,02	
2090	48,04		51,02	
2091	48,04		51,02	
2092	48,04		51,02	
2093	48,04		51,02	
2094	48,04		51,02	
2095	48,04		51,02	
2096	48,04		51,02	
2097	48,04		51,02	
2098	48,04		51,02	
2099	48,04		51,02	
2100	48,04		51,02	

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

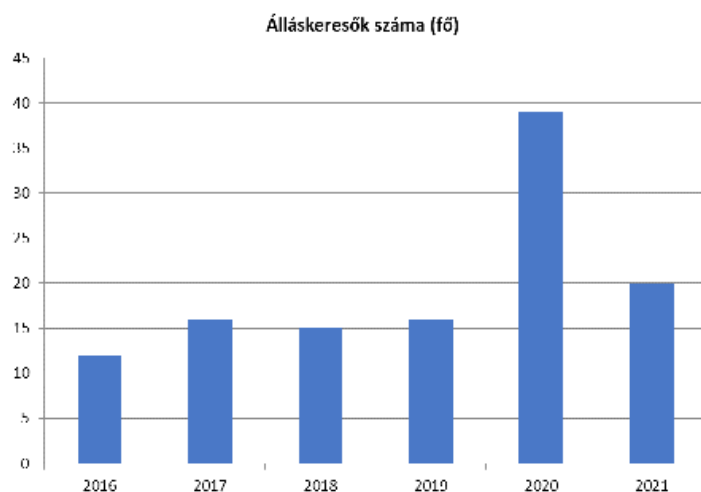
A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

- a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	12	16	15	16	39	20
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
	%	0,00%	6,25%	0,00%	6,25%	2,56%	5,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	0,00	0,00	1,00	0,00	5,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	6,67%	0,00%	12,82%	5,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	1,00	2,00	1,00	1,00	2,00	0,00
	%	8,33%	12,50%	6,67%	6,25%	5,13%	0,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	2,00	2,00	0,00	1,00	3,00	1,00
	%	16,67%	12,50%	0,00%	6,25%	7,69%	5,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	1,00	5,00	0,00	0,00	6,00	1,00
	%	8,33%	31,25%	0,00%	0,00%	15,38%	5,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	0,00	0,00	2,00	3,00	7,00	4,00
	%	0,00%	0,00%	13,33%	18,75%	17,95%	20,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	1,00	1,00	3,00	2,00	6,00	3,00
	%	8,33%	6,25%	20,00%	12,50%	15,38%	15,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	0,00	3,00	2,00	1,00	2,00
	%	8,33%	0,00%	20,00%	12,50%	2,56%	10,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	3,00	1,00	0,00	4,00	1,00	2,00
	%	25,00%	6,25%	0,00%	25,00%	2,56%	10,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3,00	4,00	5,00	2,00	7,00	5,00
	%	25,00%	25,00%	33,33%	12,50%	17,95%	25,00%

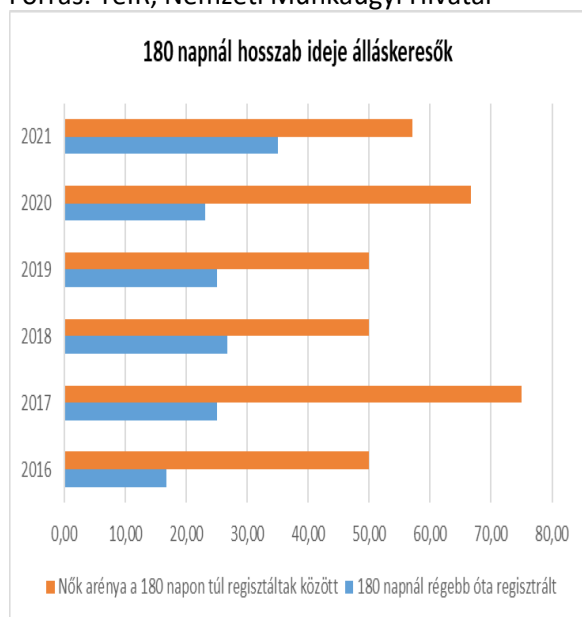
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi
Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	16,67	50,00
2017	25,00	75,00
2018	26,67	50,00
2019	25,00	50,00
2020	23,08	66,67
2021	35,00	57,14

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.1. táblázat mutatja a személyi jövedelemadót fizetők számát az állandó népesség arányában. A 3.2.1. számú táblázat éves szinten mutatja a településen élő aktív korú lakosság nemek szerinti lebontott létszámát, valamint az adott évben nyilvántartott álláskeresők létszámát, százalékos arányát. A fenti adatokból látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők százalékos aránya a vizsgált időszakban kis arányban növekedett. A 3.2.2 táblázatban a nyilvántartott álláskeresők csoportját szűkebb korcsoportokra tovább bontva vizsgálva látható, hogy legkisebb arányban a 20 éven aluli lakosság körében találhatóak regisztrált munkanélküliek.

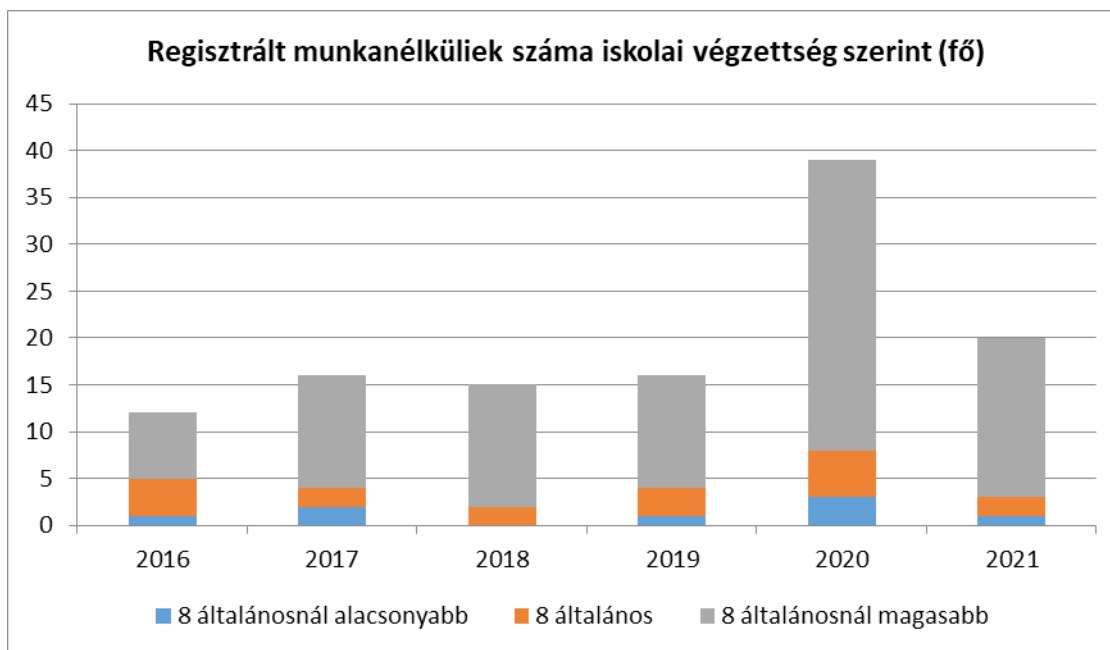
Ennek magyarázata lehet, hogy a 16. életévüket betöltött lakosok többsége még az oktatási rendszerben foglal helyet, középiskolában, vagy azt követően felsőfokú szakképzésben vagy felsőoktatásban vesz részt. A vizsgált időszakban az álláskeresők száma csökkent.

A 3.2.3. táblázat a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők arányát mutatja.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

Az iskolai végzettség, szakképzettség kiemelt szempontja a foglalkoztatásnak, mely mind a szegénység vizsgálatánál, mind a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül. A mai, rohamosan fejlődő világban a szakmák, munkakörök egyre erőteljesebben specifikálódnak, azok műveléséhez, betöltéséhez speciális iskolai végzettségek, szakképesítések szükségesek. Természetesen a munkaerőpiac bizonyos szegmensei továbbra is felszívják az alacsony iskolai végzettségű lakosok egy részét, azonban ezen munkakörök száma is véges, így megfelelő iskolai szakképesítés, végzettség hiánya egyértelműen hátrányt okoz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	12	1	8,33%	4	33,33%	7	58,33%
2017	16	2	12,50%	2	12,50%	12	75,00%
2018	15	0	0,00%	2	13,33%	13	86,67%
2019	16	1	6,25%	3	18,75%	12	75,00%
2020	39	3	7,69%	5	12,82%	31	79,49%
2021	20	1	5,00%	2	10,00%	17	85,00%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

A 3.2.4. táblázatban látható a 2016. és 2021. év között a nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettség szerinti megoszlása. A statisztikai adatok alapján megállapítható, hogy 2016. évtől növekvő tendenciát mutat a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők esetében a munkanélküliség növekedése.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatás egy, a munkaviszonytól elkülönülten kezelendő, állam által részben vagy egészben finanszírozott speciális jogviszony, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskereső – kiemelten a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (a továbbiakban: FHT) jogosultak – átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény meghatározza, hogy közfoglalkoztatottnak melyek azok a természetes személyek, akik foglalkoztathatóak.

A fent említett törvény taxatíve felsorolja azt is, ki lehet közfoglalkoztató:

A közfoglalkoztatási támogatások típusai:

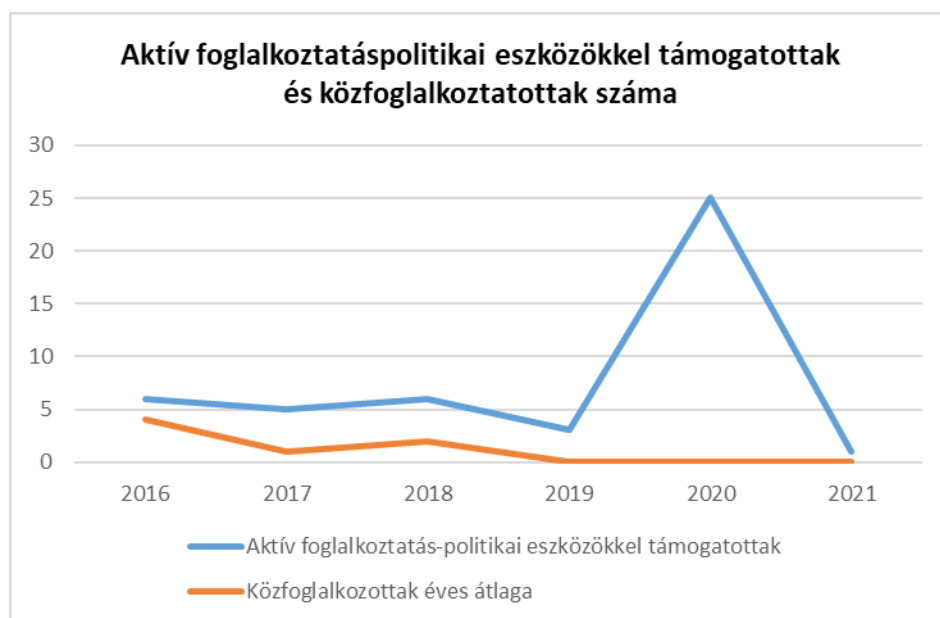
- ☐ rövid időtartamú foglalkoztatás támogatása
- ☐ hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása
- ☐ országos közfoglalkoztatási program támogatása
- ☐ start munkaprogram támogatása
- ☐ közfoglalkoztatás mobilitását szolgáló támogatás
- ☐ vállalkozás részére foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (bérpótló juttatásban) részesülő személy foglalkoztatásához nyújtható támogatás.

A közfoglalkoztatási jogviszony alapján a közfoglalkoztatott jogosultságot szerez társadalombiztosítási- és a nyugellátásra (táppénz, nyugdíj). Ennek megfelelően –a munkabérhez hasonlóan– a közfoglalkoztatási bér után is meg kell fizetni a munkáltatói terheket, valamint a közfoglalkoztatott bruttó béréből is levonásra kerülnek az adó- és járuléktérhek.

Fertőrákos Községi Önkormányzatnál a vizsgált időszakban közfoglalkoztatás 4 fővel valósult meg időlegesen, a közfoglalkoztatásban részt vevő(k) romák arányáról nincs adatunk.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	6	4
2017	5	1
2018	6	2
2019	3	0
2020	25	0
2021	1	0

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Fertőrákos lakosságának a foglalkoztatáshoz való hozzáférése minden szempontból biztosított.

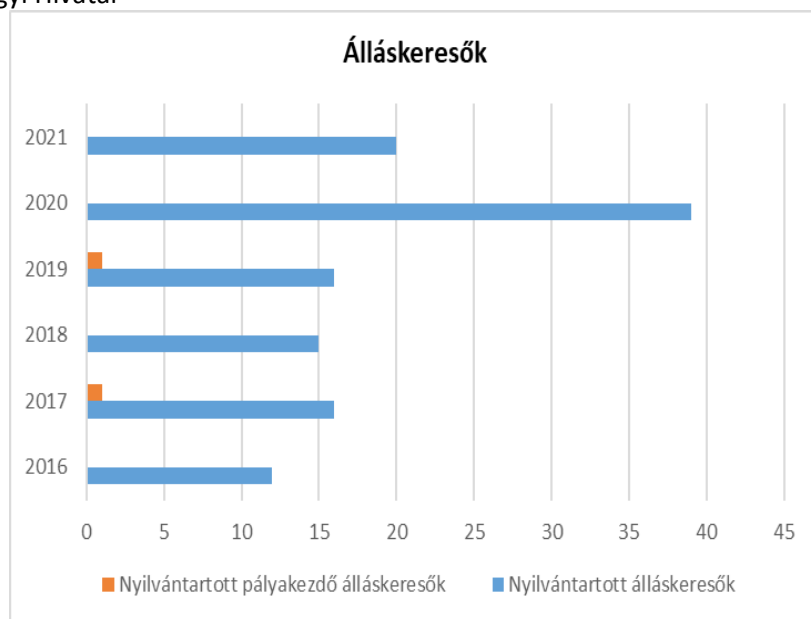
A településnek vasútja nincsen, de a Volán menetrend szerinti járataival elérhető. A községet átszeli a 8526 és 8527. számú országos közút. A Fertő tó körül épült kerékpárúton a Fertőmeggyes (Mörbisch am See) felől érkezők első állomása Fertőrákos. A gyalogos, kerékpáros és lovas határátkelőhely a Mithrász-szentély mellett található Fertőmeggyes (Mörbisch am See) felé, gépkocsival történő határátlépésre a Szentmargitbánya (St. Margarethen) felé található határátkelőhely szolgál. Hajóval történő megközelítése a Fertő parton található hajókikötőből, repülővel történő megközelítés a Piusz pusztán található kisgépek fel-, és leszállására alkalmas repülőtérrel megoldható.

A munkaerő felvevőpiaca elsősorban a szomszédos Ausztria határmenti településein van, kisebb számban a szomszédos Megyei Jogú Városban Sopronban, a településen tartós munkanélküliséggel számolni nem kell.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	12	0
2017	16	1
2018	15	0
2019	16	1
2020	39	0
2021	20	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A felnőttoktatásban való részvétel, mint lehetőség a településen ismert. A képzések ezen formáját igénybe vevők számáról, megoszlásáról tanulmány, adatgyűjtés nem készült.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Soproni Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály különböző, többnyire egyénre szabott, beilleszkedést segítő programot szervez, és végez a munkába való visszailleszkedés segítésére.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az önkormányzati foglalkoztatás javarészt a közfoglalkoztatási programokon keresztül valósul meg.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

A foglalkoztatás és a munkavégzés lehetősége a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak az emberek gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk. (roma, kisgyermekes szülő, fogyatékos...)

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló [2003. évi CXXV. törvény](#), amely összesen húszféle diszkriminációra okot adó tulajdonságot sorol fel. Ilyen például a faji hovatartozás, egészségi állapot, anyaság (terhesség) vagy apaság, foglalkoztatási jogviszonynak vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonynak részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, vagy épp a nemi identitás. A törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül minden olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt személyi kvalitása miatt kedvezőtlenebb bánásmódban részesül, mint más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek számos lehetősége van jelen mindennapjainkban. A 2021-2022 évben az ismeretek bővítésének lehetőségét a CO-AGE programon keresztül biztosítottuk.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerőpiaci szolgáltatásokat és az álláskeresőket számára elérhető támogatásokat.

A törvénymódosítás értelmében 2015. január 1-től a szociális terület is jelentős változáson ment át és ezzel összhangban az önkormányzati rendelet is módosításra került.

Fertőrákos Községi Önkormányzat által hozott rendeletek esetében az egyes szociális ellátásokról és gyermekvédelmi támogatásokról szóló többször módosított 8/2021. (VI. 14.) önkormányzati rendelet van hatályban.

Rendkívüli települési támogatás

A létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személy rendkívüli települési támogatásra jogosult.

Rendkívüli települési támogatásban, az a személy részesíthető, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg:

- a) családban élő esetén a szociális vetítési alap mindenkor legkisebb összegének 250 %-át,
- b) egyedül élő esetén a szociális vetítési alap mindenkor legkisebb összegének 350 %-át.

A rendkívüli települési támogatás kérelemre és hivatalból az Szt. 45. § (5) bekezdésében meghatározottak kezdeményezésére is megállapítható.

(4) A települési támogatás pénzbeli vagy természetbeni juttatásként is adható.

(5) A települési támogatás pénzbeli folyósítása esetén utólagos elszámolási kötelezettség írható elő.

A rendkívüli települési támogatást úgy kell megállapítani, hogy az adott támogatás minimális összege legalább 1000.-Ft legyen, és a szociális vetítési alap mindenkor legkisebb összegét nem haladhatja meg.

A rendkívüli települési támogatást egy igénylő részére évente legfeljebb négy alkalommal lehet megállapítani. A rendkívüli települési támogatás évente a szociális vetítési alap mindenkor legkisebb összegének 300 %-át nem haladhatja meg.

Különös méltánylást érdemlő esetben (különösen: elemi kár, haláleset, hosszan tartó súlyos betegség miatti kereset kiesés, magas gyógyszerköltség) a kérelmező jövedelmére tekintet nélkül méltányossági rendkívüli települési támogatásban részesíthető. A méltányosságból adott rendkívüli települési támogatás összege a szociális vetítési alap mindenkor legkisebb összegének 400 %-át nem haladhatja meg.

Lakhatáshoz kapcsolódó havi rendszerességgel nyújtott települési támogatás

A lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások (villanyáram, víz-, gázfogyasztás, csatornahasználat, tüzelőanyag költsége) viseléséhez havi települési támogatás nyújtható.

Lakhatáshoz kapcsolódó természetbeni települési támogatásra jogosult az a fertőrákosi lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen helyben lakó személy, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap mindenkor legkisebb összegének 250 %-át, egyedülálló esetében a szociális vetítési alap mindenkor legkisebb összegének 300 %-át, valamint egyedülálló nyugdíjas esetében a szociális vetítési alap mindenkor legkisebb összegének 350 %-át, továbbá a háztartás tagjainak nincs vagyona.

A lakhatáshoz kapcsolódó települési támogatás havi összege

- a) 6.000,- Ft, ha a háztartásban az egy főre jutó havi jövedelem a szociális vetítési alap mindenkor legkisebb összegének 200 %-a alatt van,
- b) 5.000,- Ft, ha a háztartásban az egy főre jutó jövedelem a szociális vetítési alap mindenkor legkisebb összegének 201-300 %-a között van,

c) 4.000,- Ft, ha a háztartásban az egy főre jutó havi jövedelem a szociális vetítési alap mindenkor legkisebb összegének 301 %-a felett van.

A lakhatáshoz kapcsolódó települési támogatást egy évre kell megállapítani.

A kérelmezőt a lakhatáshoz kapcsolódó települési támogatás a kérelem benyújtása hónapjának első napjától illeti meg.

A lakhatáshoz kapcsolódó települési támogatás ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától.

Ápolási költségekhez kapcsolódó havi rendszerességgel nyújtott települési támogatás

A Képviselő-testület ápolási támogatás formájában települési támogatást nyújt a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának otthoni ápolását, gondozását végző szociálisan rászorult személy részére.

Ápolási támogatás állapítható meg annak a Fertőrákoson lakcímmel rendelkező hozzátartozónak, aki

a) 18. életévét betöltött tartósan beteg fertőrákoson lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen is Fertőrákoson élő hozzátartozójának ápolását végzi, és

b) rendszeres pénzellátásban nem részesül, vagy kereső tevékenységet folytat, de munkaideje a napi 4 órát nem haladja meg, és

c) az ápoló családjában az egy főre számított jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap mindenkor legkisebb összegének 250 %-át, egyedülálló esetben annak 300 %-át.

Nem jogosult ápolási támogatásra a hozzátartozó, ha

a) az ápolat személy két hónapot meghaladóan fekvőbeteg-gyógyintézeti, valamint nappali ellátást nyújtó vagy bentlakásos szociális intézményi ellátásban részesül, vagy

b) szakiskola, középiskola, illetve felsőoktatási intézmény nappali tagozatos tanulója, hallgatója.

Az ápolási támogatás mértéke a központi költségvetési törvényben meghatározott alapösszeg 80 %-a.

Gyógyszerköltséghez kapcsolódó havi rendszerességgel nyújtott települési támogatás

A polgármester gyógyszer-támogatás formájában települési támogatást nyújt a szociálisan rászorult azon személyek részére, akik az Szt. 49-50. §-ai szerinti közgyógyellátásra nem jogosultak, de egészségi állapotuk, diagnosztizált krónikus betegségük miatt rendszeres gyógyszer-szedésre szorulnak.

Gyógyszer-támogatásra az a Fertőrákoson lakcímmel rendelkező személy jogosult, akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap mindenkor legkisebb összegének 400 %-át, egyedülálló esetén jövedelme nem haladja meg a szociális vetítési alap mindenkor legkisebb összegének 500 %-át és a havi rendszeres gyógyító ellátás költsége eléri a szociális vetítési alap mindenkor legkisebb összegének 25 %-át.

A gyógyszer-támogatás megállapítása iránti kérelemhez csatolni kell

a) a családban élő személyek jövedelemigazolását,

b) a gyógyszertár által beárazott, a diagnosztizált krónikus betegséghez közvetlenül kapcsolódó gyógyszereket tartalmazó házi orvosi igazolást.

Temetési költségekhez való hozzájárulás

A polgármester temetési költségekhez való hozzájárulást adhat az alábbi feltételek együttes teljesülése alapján:

a) az elhunyt a halála időpontjában fertőrákoson lakcímmel rendelkezett, vagy bentlakásos szociális ellátó intézetben került elhelyezésre,

b) az eltemettető az elhunyt halála időpontjában fertőrákoson állandó lakcímmel rendelkezik és családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap mindenkor legkisebb összegének 600 %-át, egyedülálló esetben 800 %-át.

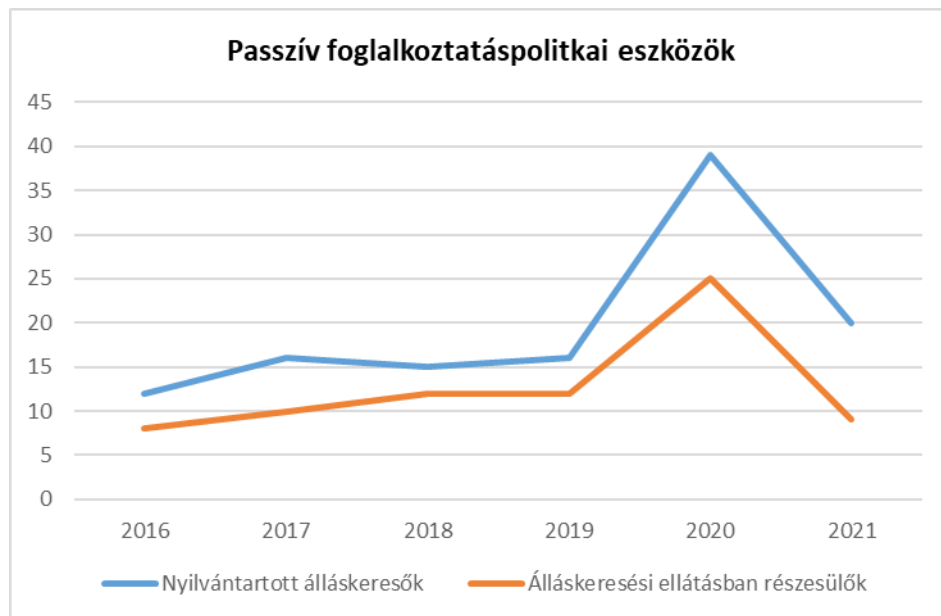
Idősek napi támogatás

Az önkormányzat az idősek világnapja alkalmából – a megélhetéshez kapcsolódó költségek csökkentéséhez – támogatást nyújt annak a 65. életévét a tárgyévben betöltő, fertőrákosi lakcímmel rendelkező személynek, akinek az egy főre jutó jövedelme nem haladja meg a mindenkori legkisebb szociális vetítési alap összegének 1000 %-át.

A támogatás mértéke 10.000 forint.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	12	0,75%	8	66,67%
2017	16	1,01%	10	62,50%
2018	15	0,95%	12	80,00%
2019	16	1,02%	12	75,00%
2020	39	2,40%	25	64,10%
2021	20	1,20%	9	45,00%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

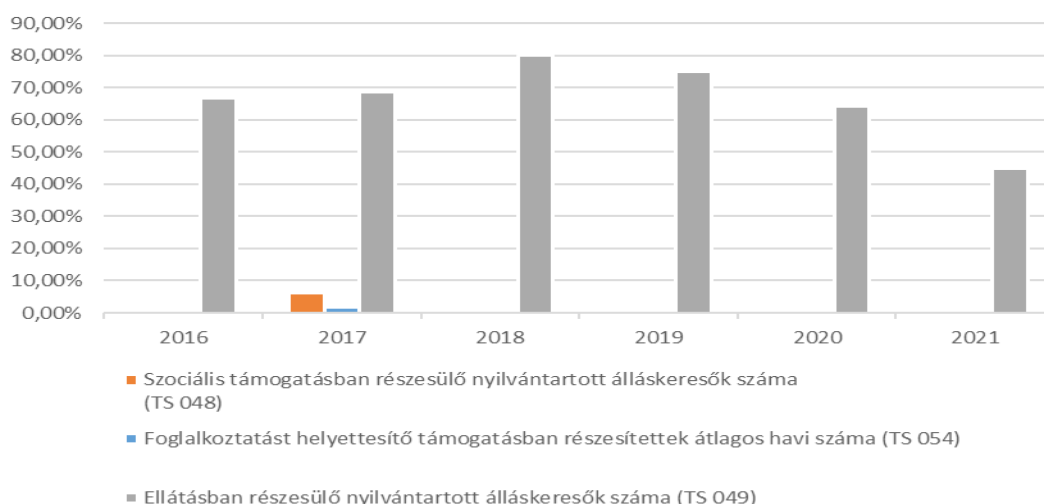

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresőek ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresőek száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresőek száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
	0	0,00%	n.a.	-	8	66,67%
	1	6,25%	0	1,63%	11	68,75%
	0	0,00%	0	0,00%	12	80,00%
	0	0,00%	0	0,00%	12	75,00%
	0	0,00%	0	0,54%	25	64,10%
	0	0,00%	0	0,00%	9	45,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma a 15-64 év közötti népesség arányában II. (%)

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
16	n.a.
17	4
18	3
19	4
20	2
21	2

Forrás: TeIR, KSH

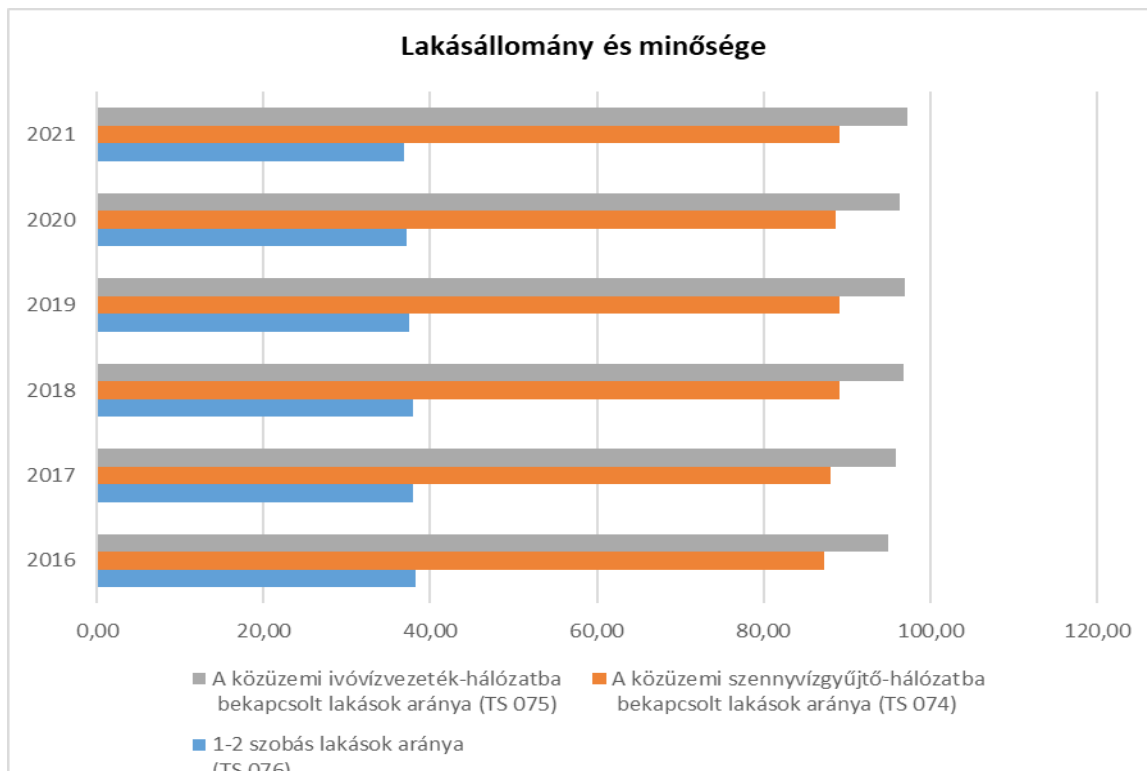

A szociális helyzet szempontjából meghatározó támogatási forma az aktív korúak ellátása (AKE), illetve azon belül a foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT.). A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe. A különböző ellátásban részesülők nyilvántartása nem teljeskörű, a rendelkezésre álló adatok elenyészőek. A 3.3.2. táblázatból megállapítható, hogy a szociális támogatásban, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban és ellátásban részesülők nyilvántartott álláskeresők száma csökken.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
.6	919	1	1,09	38,19	87,27	94,89
.7	924	5	5,41	37,99	88,10	95,89
.8	926	2	2,16	37,90	89,20	96,76
.9	935	10	10,70	37,54	89,20	97,01
.0	948	13	13,71	37,13	88,61	96,41
.1	953	5	5,25	36,94	89,09	97,27
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok						

a) bérlakás-állomány

Nincs a településen.

b) szociális lakhatás

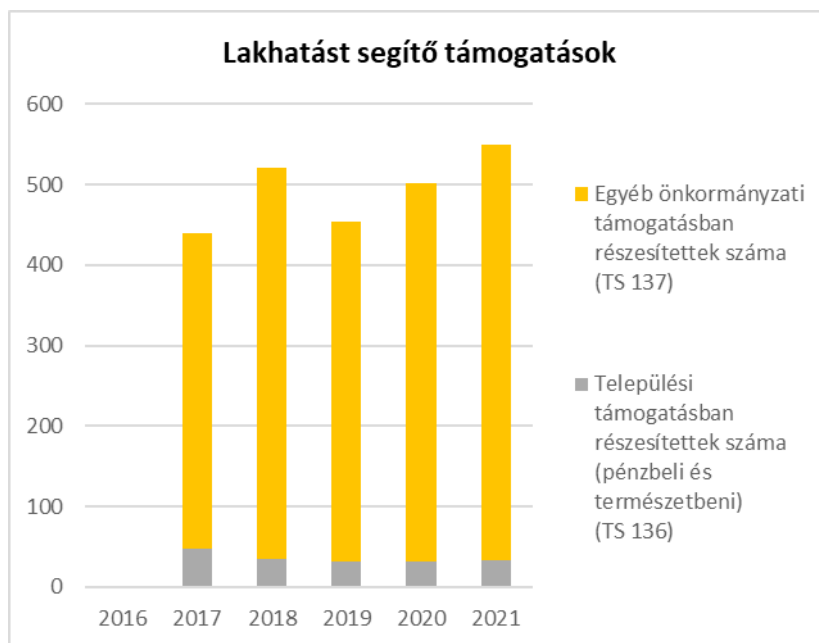
Nincs a településen.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nincs a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
016	n.a.	n.a.
017	48	392
018	35	486
019	31	423
020	31	471
021	33	516
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

f) eladósodottság

Nem áll rendelkezésre adat.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Nem áll rendelkezésre adat.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a telep, / szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- a telepen, / szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;
- a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Fertőrákos településen nem találhatók szegregátumok, ennél fogva nincs elemezendő problémás terület.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

E fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,

d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

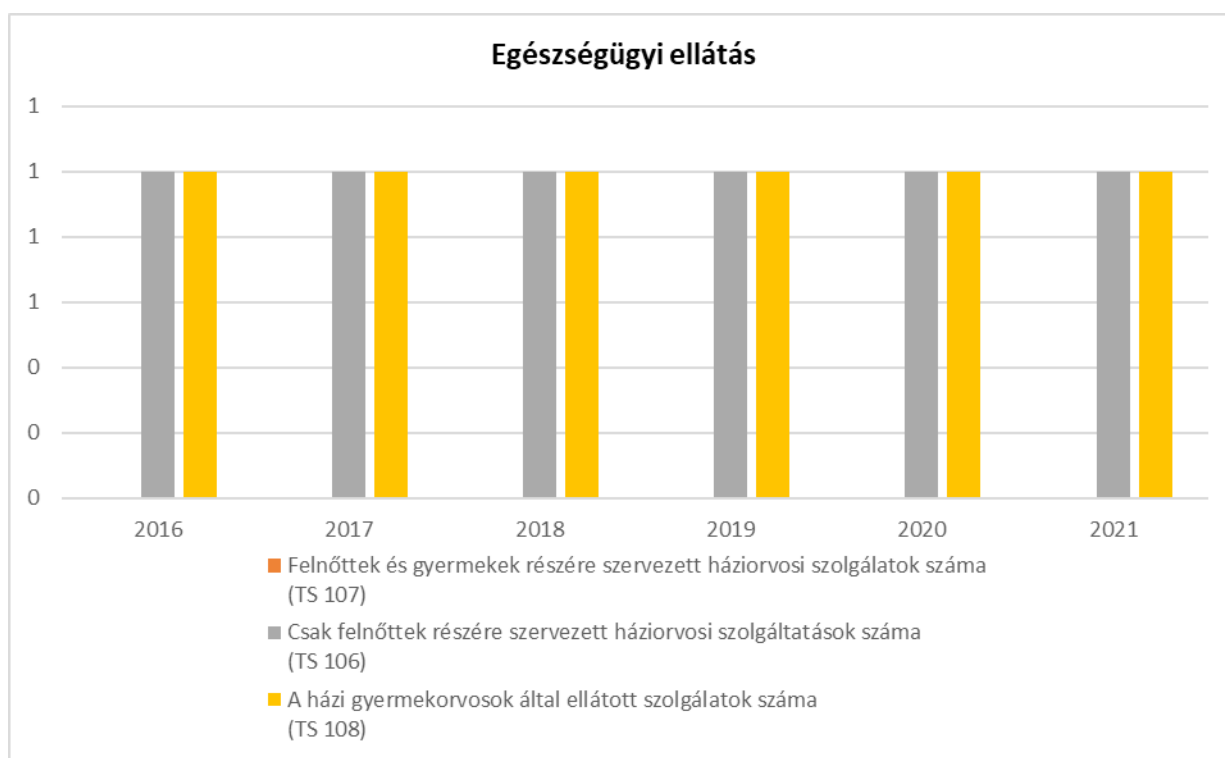
Az Ebkvtv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közfogyóellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
	0	1	1	1	n.a.	n.a.
	0	1	1	1	28	4,76
	0	1	1	1	34	4,24
	0	1	1	1	66	3,35
	0	1	1	1	36	4,90
	0	1	1	1	28	4,41

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Az egyes prevenció és szűrőprogramokhoz megoldása helyben történik, a háziorvosi ellátás, valamint a védőnői szolgálat keretében. A helyben nem megoldottak biztosítottak a településtől 8 km-re található Sopronban, ami közlekedés szempontjából mind autóbusszal, mind gépkocsival könnyen és gyorsan megközelíthető, ennél fogva a településen élők számára a prevenció és szűrőprogramokhoz való csatlakozás lehetősége biztosított.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Sopron 8 km-re található a településtől. Közlekedés szempontjából autóbusszal, gépkocsival közlekedéssel megközelíthető, ezért a településen élők számára a fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés lehetősége biztosított.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A településen gyermekétkeztetésre és szociális étkeztetésre is van igény. A közétkeztetést az illetéke Kormányhivatal Népegészségügyi Osztálya, valamint a NÉBIH rendszeresen ellenőrzi, így az egészséges táplálkozás szempontjainak megfelel, vásárolt szolgáltatás formájában történik az ellátás.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A település lakosságának a sportoláshoz való hozzáférési lehetőségét a helyi sportpálya biztosítja.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A település társulás formájában látja el a családsegítő, gyermekjóléti és támogató szolgált feladatait, melyekhez a hozzáférés helyi ügyfélfogadással heti alkalommal biztosított.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

A drogprevenciós előadások elsősorban a gyermekintézményekben valósulnak meg. A településen egyéb drogprevenciós szolgáltatás nem elérhető, azok a 8 km található Sopronban valósulnak meg.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nem áll rendelkezésre adat.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Nem áll rendelkezésre adat.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

A településen a közösségi színtér az Egyesületek Háza (Fő utca 190). Több civil szervezet működik a településen, melyek rendszeresen használják rendezvényeikhez a közösségi színtereket. Mindezekon felül a sportpálya biztosít kültéri helyszínt a közösségi rendezvények megtartásának. A beltéri rendezvényeken kívül egyre több azoknak a kulturális eseményeknek a száma, melyek a közparkokban, illetve a sportpályán kerülnek megrendezésre.

a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	nem	2 855	1

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen magyarok és németek laknak. A két közösség rendkívül jó viszonyt ápol, így konfliktushelyzet nem alakul ki. A település rendezvényeit közösen rendezik, a község életében mind a magyar mind a német lakosság részt vesz.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A helyi közösségek nagyon aktívak, nagy az egymáshoz viszonyuló kötődésük. Az egész településre jellemző az összefogás.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Fertőrákos településen a német nemzetiség van jelen. Érdekeik érvényesítésére, anyanyelvük, kultúrájuk, hagyományaik tovább örökítésére létrejött a Német Önkormányzat Fertőrákos.

A település szerves részét képezi a német nemzetiségi kultúra mely tradicionálisan a mindennapjaiban is jelen van.

Ágfalva településen a német nemzetiség tovább élése érdekében az Német Önkormányzat Fertőrákosa települési önkormányzat egyetértésével működtetésbe és fenntartásba átvette az Fertőrákosi Általános Iskola és AMI intézményt, továbbá nemzetiségi csoport működését biztosítja a Fertőrákosi Óvoda és Bölcsőde intézményben, ezzel nemzetiségi intézményeket létesítve, melyben a gyermekek 3 éves korától gondoskodhatnak az emelt óraszámú német oktatásáról.

Mindezeken felül német identitás tovább örökítésében a német nemzetiségi civil egyesület (Német Dal és Kultúregyesület) működik közre.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

Fertőrákoson településen három aktívan működő bejegyzett egyesület van, úgy mint a Német dal és Kultúregyesület, Fertőrákosi Sportegyesület, Fertőrákosi Lövészklub és a Fertőrákosi Tűzoltó Egyesület. Az előbb említetteken felül az önkormányzat céljával összhangban a települési rendezvények események alkalmával széles körű a civil lakosság megjelenése.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nincs roma nemzetiségű önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élőkkel és romákkal kapcsolatban csak becslő adatokkal rendelkezik a település. A település a gazdasági-társadalmi mutatók alapján kedvező helyzetben van: megyei és régiós szinten magasabb jövedelmi helyzet, alacsonyabb munkanélküliség, magasabb foglalkoztatási ráta jellemzi a települést. Az is bizonyítható, hogy a tartós munkanélküliek elsősorban az aluliskolázott, alacsonyabb státuszú lakosok köréből kerül ki, melyek csekély számban vannak jelen a településen. Mindenképpen fontos a mélyszegénységben élők ösztönzése a szakmaszerzésre. Fertőrákoson nincs szegregált településrész. Az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosított a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok számára is. A település nem rendelkezik adatokkal arra nézve, hogy a lakosság milyen arányban rendelkezik saját tulajdonú ingatlannal, így a lakások komfortfokozatáról sem készült felmérés. Így csak becslő adatokra lehet támaszkodni.

Az önkormányzatnak feladata, hogy minden lehetőséget kiaknázzon, hogy az adósságcsapda-pénzgazdálkodási hiányosságok kezelése érdekében együttműködések kialakítása a célcsoporttal és a partner szervezetekkel, a tartós megoldás érdekében a kapcsolatok fenntartása, felderített esetszámoktól függően a bevont személyek számának növelése a programokba, tanácsadásokba.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Adósságcsapda- pénzgazdálkodási hiányosságok	Életviteli tanácsadás saját környezetben

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 112	1 177	2289	48,58%	51,42%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)	59			2,58%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	165	173	338	7,21%	7,56%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	26	24	50	1,14%	1,05%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

A településen a gyermekvédelmi alapellátások jól működnek, a gyermek- és ifjúságvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézményekben jelen van. A gyermekek, az iskoláskorúak ellátása, esélyegyenlősége az egyenlő bánásmód szerint jól működik. A Képviselő-testület minden évben átfogó értékelést fogad el a településen jelentkező gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok ellátásáról.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	5	n.a.
2017	5	n.a.
2018	13	n.a.
2019	9	12
2020	2	4
2021	2	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar

mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)
A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása 2006. január 1. napjától jegyzői hatáskör. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a törvényben meghatározott normatív kedvezményekre.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg, kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetének fennállását.

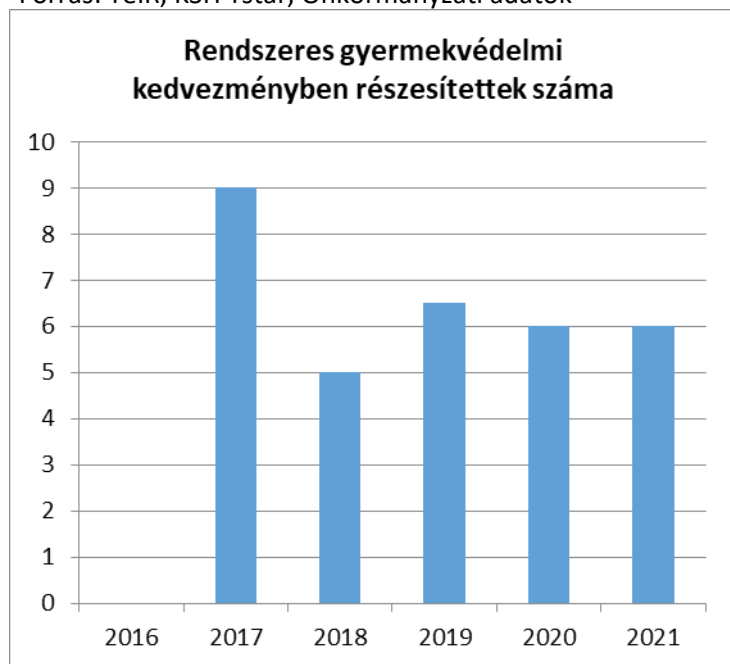
A hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg. Ezen, a Nkntv. 2013. szeptember 1-éig hatályos rendelkezése szerint „hátrányos helyzetűnek” definiált gyermekek adatszolgáltatását viszonylag megbízhatónak - míg ugyanezen körbe tartozó de legfeljebb nyolc általános iskolai végzettségű szülőkkel rendelkező gyermekek számát (halmazottan hátrányos helyzetűek) pontatlannak - találták az erre irányuló felmérések. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak egy része ugyanakkor nem jelenik meg az októberi statisztikához kötődő adatszolgáltatásban abban az esetben, ha erre az időre esik a jogosultságuk megállapítása. Fontos, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülők legtöbbször nem a megemelkedett jövedelem miatt esnek el a jogosultságtól, hanem azért, mert az alapvető papírjaik is elvesznek, hiányoznak, vagy egy válási szakaszban – vagy

egyéb más okból – nem, vagy nehezen tudnak jövedelemigazolást szerezni házastársuktól, illetve az elmaradt gyermektartás ellenére nem indítanak hatósági eljárást, ami pedig lehetővé tenné a jövedelem igazolását. Mindezen okok éppen a legszegényebb, legrászorulóbb családokat érintik. A helyzetelemzés során a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak pontos regisztrációjáról alkotott helyzetkép igen fontos a különböző támogatások hozzáféréseinek vizsgálata miatt és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményen alapuló hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása miatt is. A HEP során a cél, hogy az intézményi és önkormányzati adatszolgáltatás és adatnyilvántartás működő kontrollja és kidolgozott protokollja biztosítva legyen.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	9
2018	5
2019	7
2020	6
2021	6

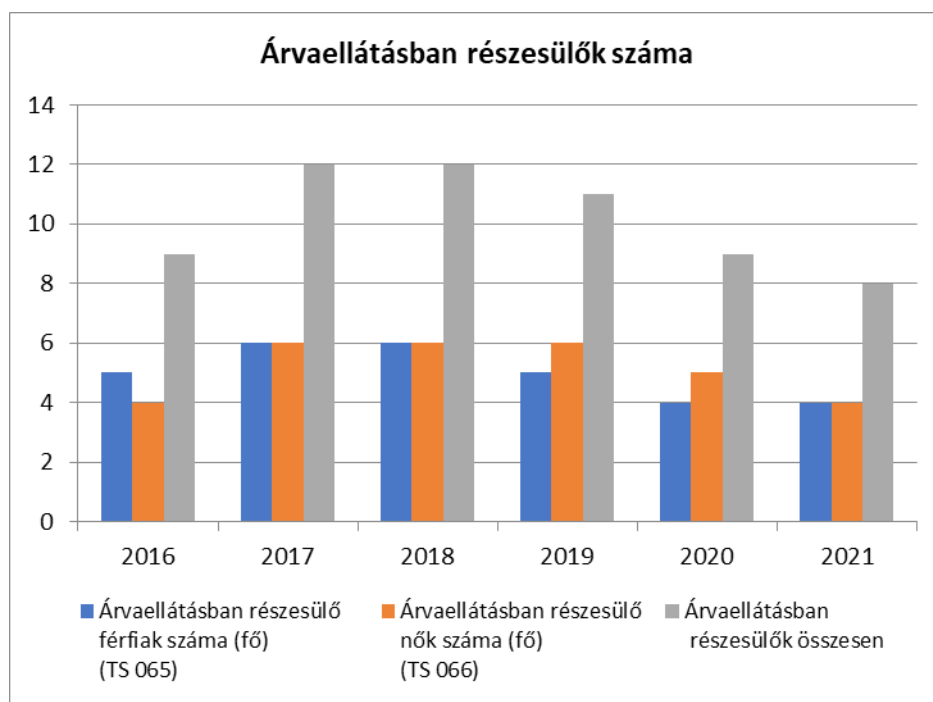
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	5	4	9
2017	6	6	12
2018	6	6	12
2019	5	6	11
2020	4	5	9
2021	4	4	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Nem releváns.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nem releváns.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nem releváns.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Az alábbiakban felsoroljuk és röviden kifejtjük a jogszabályok által lehatárolt ellátási területeket, melyek áttekintése és az adott településen való elérésük leírása segíti a 4.3 pontban megadottak elemzését.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások: A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái

- a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde,
- b) a családi napközi,
- c) a családi gyermekfelügyelet,
- d) a házi gyermekfelügyelet,
- e) az alternatív napközbeni ellátás.

A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal

való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.

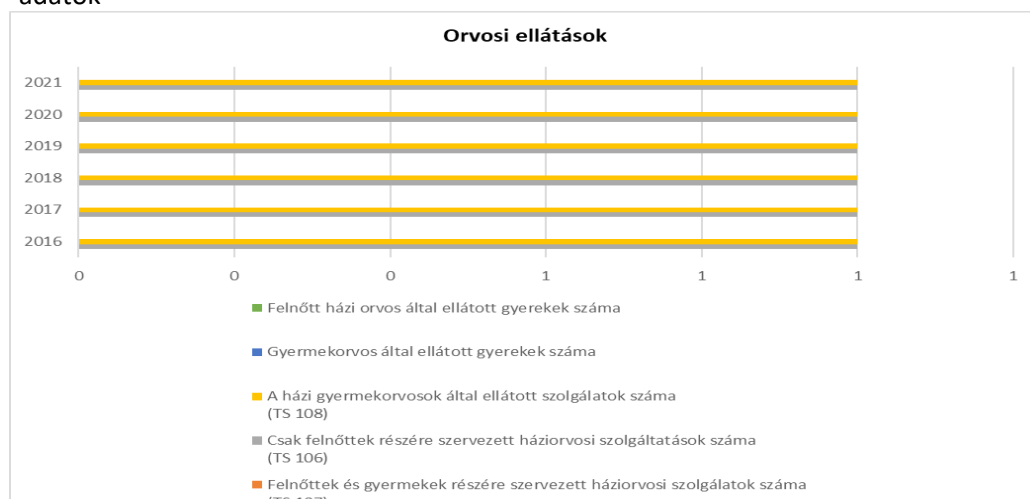
Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről. Gyermekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkeztést és két további étkeztést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen megoldott vegyes háziorvosi szolgálat keretében a gyermekorvosi ellátás. A szakorvosi ellátás az 8 km-re található a soproni Erzsébet kórházban, szanatóriumban biztosított.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

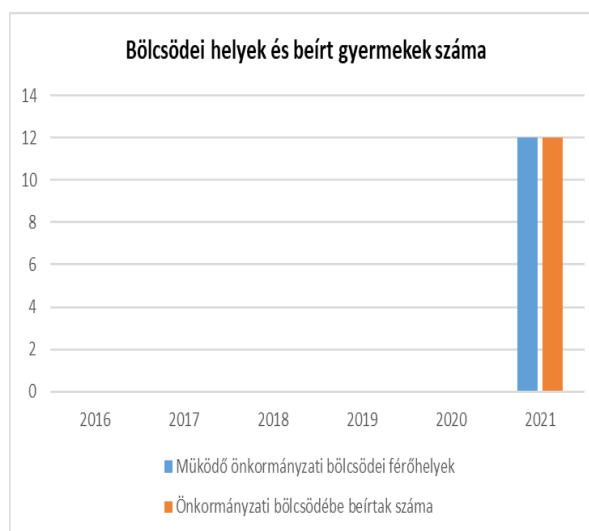
Korai fejlesztésre, rehabilitációra vonatkozó adatok nem állnak a rendelkezésre.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások közül helyben megoldott a gyermekjóléti szolgáltatás. A gyermekjóléti szolgáltatást intézményfenntartó társulás keretei között.

- e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

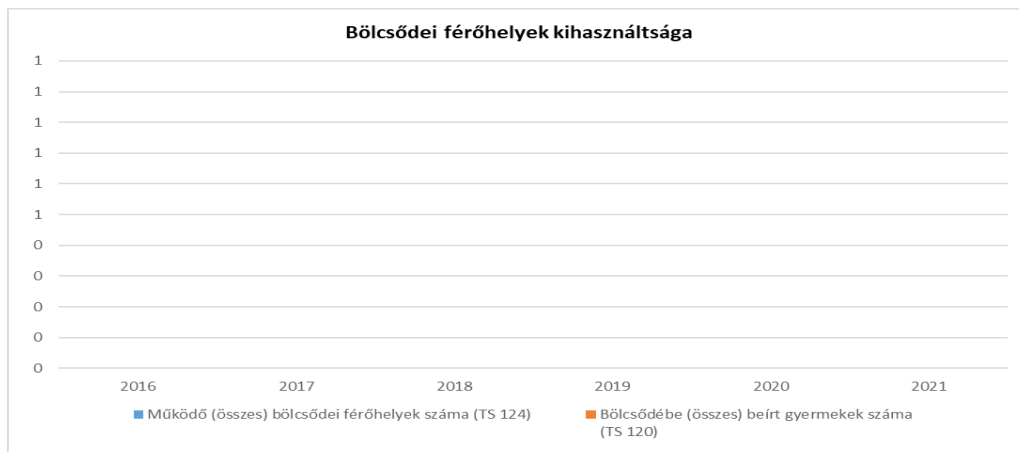
4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	12	12

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Fertőrákoson 2021. évben nyílt meg az önkormányzati fenntartásban lévő bölcsőde, az azt megelőző években a településen nem működött ilyen jellegű intézmény. Az önkormányzati bölcsőde megnyitása óta 100 %-os kihasználtsággal működik..

Fertőrákoson munkahelyi bölcsőde, családi bölcsőde, mini bölcsőde nem működik.

f) gyermekvédelem;

Lsd. Fent.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások legközelebb Sopronban található.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés helyben az egyesületek által biztosított. Erre a célra igénybe vehető a helyi sportpálya.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Lsd. Fent.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Fertőrákos településen elsősorban a nemzetiségi identitásból adódó eltérő kultúrájú gyermekcsoportok, valamint a hátrányos helyzetű gyermekek alacsony száma okán gyermekcsoportok közötti programok közösen valósulnak meg.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor.

Lsd. Fent.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Lsd. Fent.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai,

iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A településen élő a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása normál körülmények között zajlik. A szükséges fejlesztések, egyéb terápiák részben helyben megoldottak (pl: logopédiai ellátás, szurdopedagógia ellátás), a többi esetben a soproni pedagógiai szakszolgálat szolgáltatásait lehet igénybe venni.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	74	2	2,70
2017	73	1	1,37
2018	73	3	4,11
2019	70	0	0,00
2020	74	1	1,35
2021	74	1	1,35

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	10	7,58
2017	n.a.	0	0,00
2018	n.a.	0	0,00
2019	n.a.	0	0,00

2020	n.a.	2	1,39
2021	n.a.	2	1,28

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

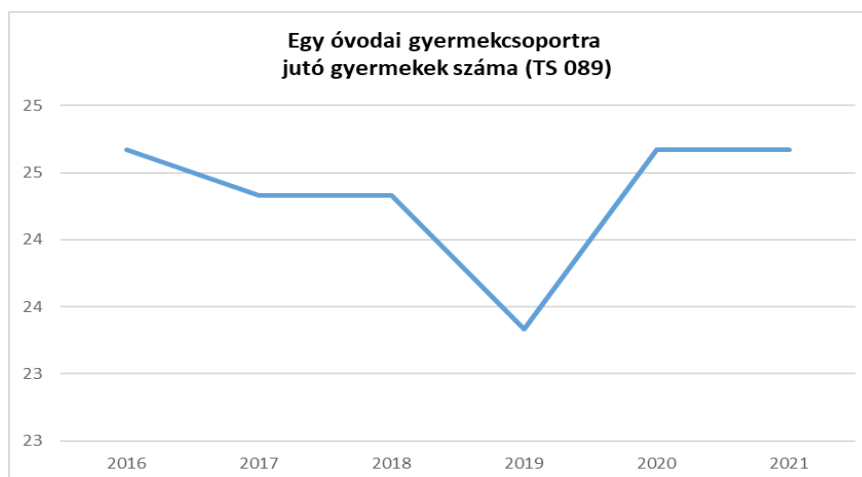
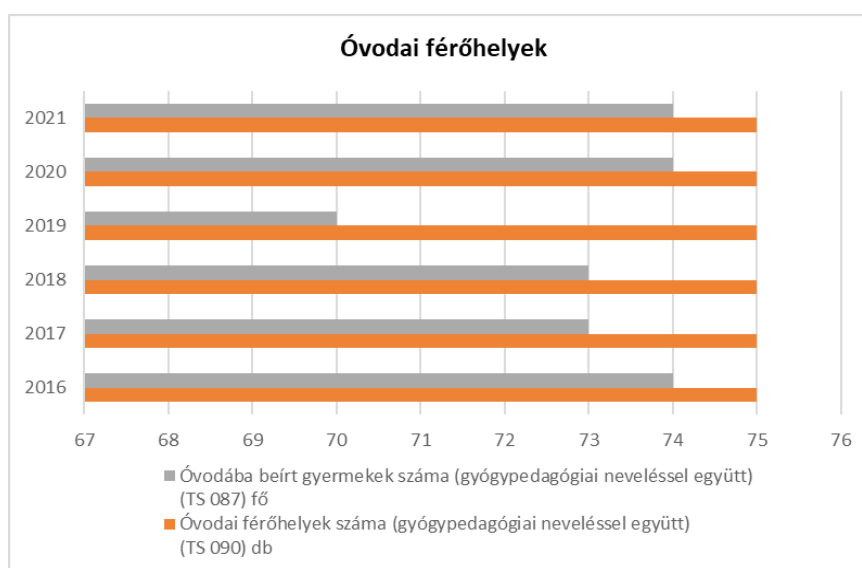
4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	4	1
2017	0	1
2018	0	0
2019	3	1
2020	4	0
2021	4	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

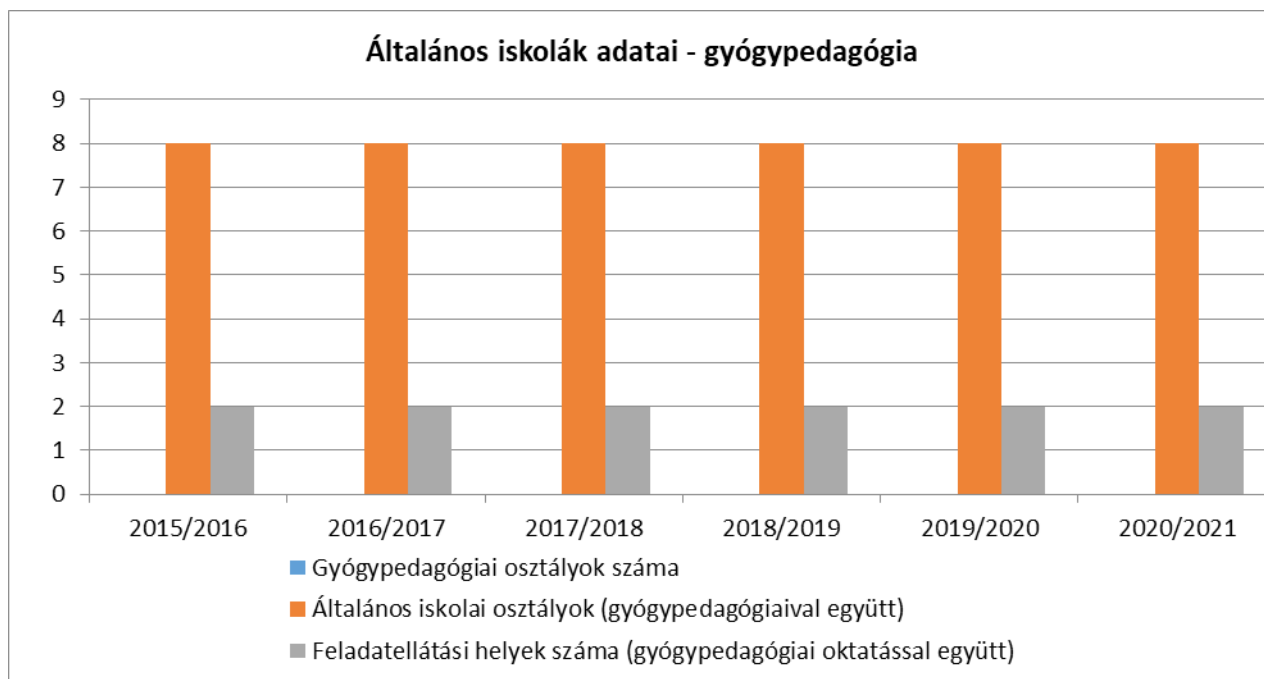
4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
5	n.a.	3	75	1	74	0	0	25
7	n.a.	3	75	1	73	0	0	24
8	n.a.	3	75	1	73	0	0	24
9	n.a.	3	75	1	70	0	0	23
0	n.a.	3	75	1	74	0	0	25
1	n.a.	3	75	1	74	0	0	25

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
	0	8	2	16,50	9,85
	0	8	2	18,13	22,76
	0	8	2	19,00	19,74
	0	8	2	15,75	15,08
	0	8	2	18,00	26,39
	0	8	2	19,50	21,79

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	8
2017	11
2018	9
2019	15
2020	16
2021	13

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Nincs adat.

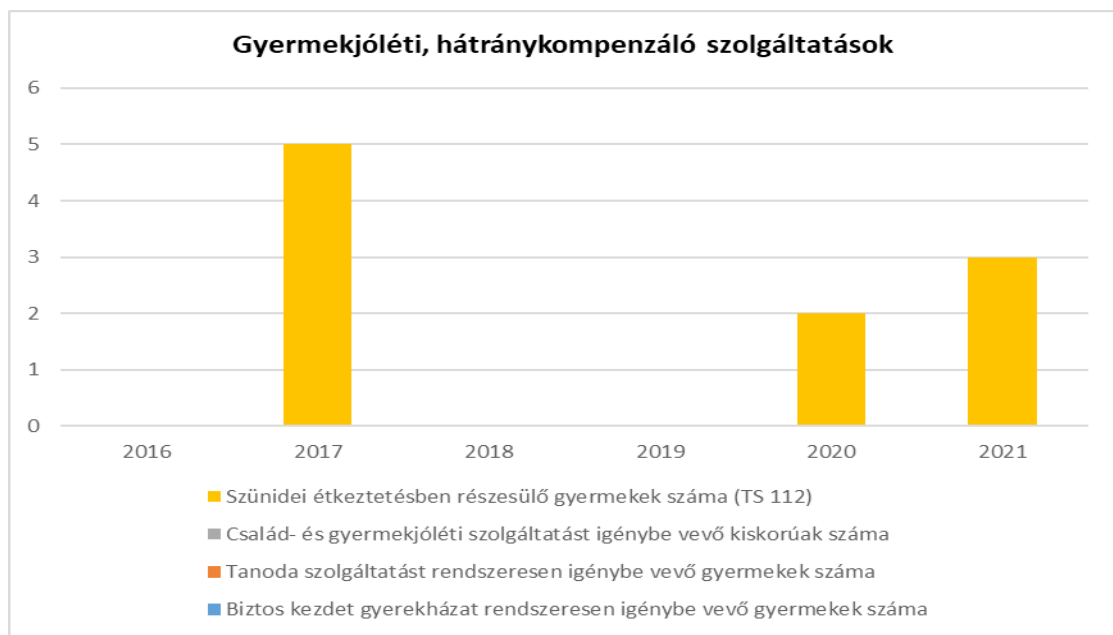
d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Nincs adat.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházát rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	0
2017	n.a.	n.a.	n.a.	5
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	2
2021	n.a.	n.a.	n.a.	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nevelési oktatási intézmények fogadni tudják az SNI gyermekeket is. Az intézmények nem folytatnak a szegregáló tevékenységet.

Ennek ellenére szükséges külön programok, kiscsoportos gyermekfoglalkozás szervezésével az egyes szocializációs hiányok mérséklésére, egészséges jövőkép kialakítása céljából. Melyet a költséges szakember igény miatt előnyös lenne megnyíló pályázati forrásból biztosítani.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Jövőkép hiánya elsősorban a célcsoport esetében	kortárs csoport, deviancia kezelése
A szülők általi negatív minta átöröklése-szocializációs hiányok	kiscsoportos komplex foglalkozások a szülők és gyermekek bevonásával
Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	az oktatás-nevelés minden szintjén, óvodától a középiskoláig egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti esélyegyenlőséget Európai Uniósi irányelvek és további törvények is biztosítják. Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében azonos jogok illetik meg. A nőket és férfiakat egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel, a szociális biztonság stb. területén.

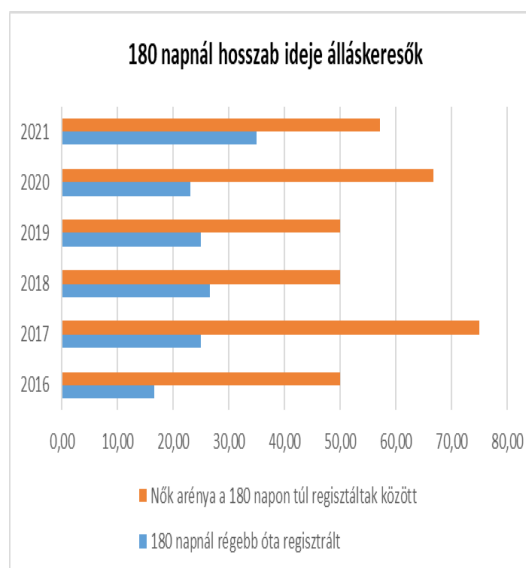
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők gazdasági, munkaerő-piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban. A kettős szerep miatt sokszor plusz terhek nehezedenek rájuk, s ez a szerepek összehangolása néha nehézséget jelenthet mindkét fél számára. A visszatérni szándékozó, illetve a kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltathatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabb időt töltöttek távol). Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket, vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, és/vagy esetleg pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek. A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az Ebktv. pedig megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	0,88	0,63	0,76%
2017	1,01	1,04	1,03%
2018	1,28	0,66	0,97%
2019	1,04	1,06	1,05%
2020	2,35	2,58	2,47%
2021	1,48	1,02	1,25%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi
Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	12	0
2017	16	1
2018	14,57	50
2019	16	71
2020	26,37	50
2021	20	50

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

2021	35	57,14
------	----	-------

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele
foglalkoztatást segítő és képzési
programokban

A foglalkoztatását segítő és képzési programok esetében figyelembe kell venni, hogy megnőtt a szakmunka iránti igény, amely elsősorban a férfi munkaerőt érinti. (nehéz fizikai munka: pl. kőműves...) A nők fizikai erejükénél fogva kevésbé

vonhatók be ezekre a területekre. Kifejezetten csak nőknek meghirdetett foglalkoztatást segítő képzési programok kis számban indulnak, de jellegükönél fogva jellemzően pl. a szövő, kertész, szociális ápoló, takarító képzések, melyeket a Soproni Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya indít, ők jelentkeznek, őket vonják be.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nők elhelyezkedési esélyeit csökkenti az alacsony iskolai végzettség, a származás, gyermeknevelés, etnikai hovatartozás, vagy ha hátrányos helyzetű kistérségekben élnek. Különösen nehéz helyzetben vannak azok, akiknél ezek a tényezők együttesen jelentkeznek.

Az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetősége a település munkahelyeken alacsony, azonban Sopron és az osztrák munkaerőpiac közelsége miatt magas, még ha bizonyos esetekben csak időszakos (idegenforgalmi szezon, mezőgazdasági munkák stb).

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. Hivatalos észrevétellel nem éltek a foglalkoztatás területén jelentkező hátrányos megkülönböztetésről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A településen biztosított a bölcsődei, óvodai és iskolai ellátás is. A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, mert esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják.

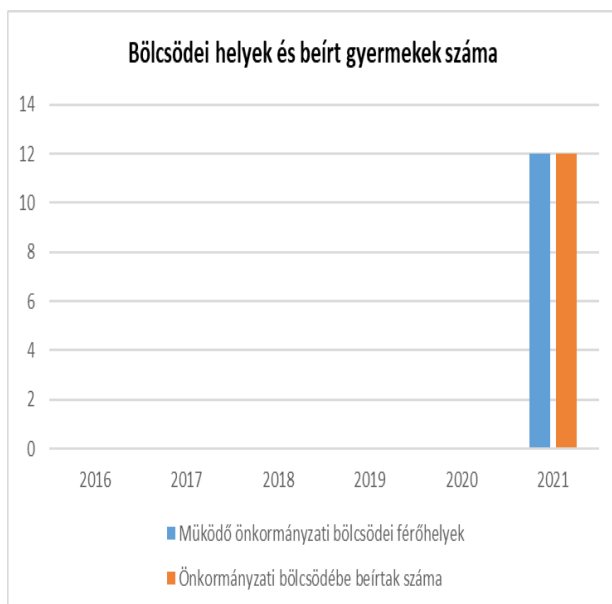
Az önkormányzati intézmények saját hatáskörön belül oldják meg a nők rugalmas foglalkoztatását, összeegyeztetve a munka, a család, gyermeknevelés feladatát.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	1	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	12	12

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő nyilvántartja a körzetében bejelentett lakcímmel rendelkező/életvitelszerűen élő várandós anyákat. Célzott és szükséglet szerinti gondozást végez családlátogatás és védőnői tanácsadás keretén belül. Írásban értesíti a gyermekvédelmi szolgálatot, ha észleli a várandós anya válsághelyzetét. A védőnői tevékenység helyszínei többek között: a Tanácsadóban önálló fogadóóra, illetve Várandós és Csecsemő Tanácsadás.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a településen nem folyik. A település nem jelezte, hogy a fiatal lányok védelme érdekében külön erőfeszítéseket kell tenni.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak. Nincs anyaoththon, családok átmeneti otthona. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tud segítséget nyújtani, családsegítés keretében soproni telephellyel.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők közéletben betöltött szerepét vizsgálva nem szabad elfelejteni, hogy az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Fertőrákoson a 2019. évi választásokon a képviselő-testületbe a 7 megválasztott képviselőből 3 nő került, azaz 43 % volt az arányuk. Ez az arány az előző ciklushoz képest növekedett.

Fertőrákoson az önkormányzati intézmények vezetői között (Fertőrákosi Általános Iskola és AMI, valamint Fertőrákosi Óvoda és Bölcsőde) 1 nő és 1 férfit találunk.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket fokozottan érintő társadalmi problémák a településen nem jelennek meg, ezért az önkormányzat tervei között nem szerepel ilyen irányú intézkedés.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A helyi önkormányzat célja partner és egyéb szervezetek segítségével egy esetleges pályázati program keretében az alacsony iskolázottságú nők képzésének – továbbképzésének elősegítése, lehetőség szerint támogatása.

Amennyiben nagyobb számban megjelenő társadalmi problémát észlelünk úgy a gyermekét egyedül nevelő nők részére érdekcsoport kezdeményezésének elősegítése.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Célzott programok szervezése a nők részére, kiemelve a gyermeküket egyedül nevelő nőket. Magas a gyermekét egyedül nevelő nők esetében az elszegényesedés kockázata	A célcsoport számára érdekcsoportok létrehozása
Alacsony képzettség	Képzések, tanfolyamok szervezése

6. Az idők helyzete, esélyegyenlősége

Az esélyegyenlőségi szempontok fejlesztését az európai közösségi politikában elsődlegesen gazdasági- és foglalkoztatáspolitikai szempontok vezérelték, ám fokozatosan teret nyert az a felismerés, hogy az esélyegyenlőség elvének e téren történő biztosítása önmagában nem képes a már meglevő egyéb társadalmi egyenlőtlenségeket felszámolni. Azok viszont negatívan befolyásolják az országok gazdasági teljesítményét és versenyképességét. Az emberi jogi kérdések térnyerésével párhuzamosan az esélyegyenlőségi szempontok fokozatosan középpontba kerültek, velük együtt az életkor alapú diszkrimináció is. Az Európai Unió a tagországok számára fontos esélyegyenlőségi ajánlásokat fogalmaz meg a szakpolitikai stratégiák fejlesztésének érdekében. Az európai jogalkotásban az idősebb személyek csak 1987-ben, illetve 1989-ben szerepeltek először úgy, mint a közösségi cselekvés kedvezményezettjei.

Az ageizmus az életkor alapú diszkriminációt jelöli. E fogalmat Európában és a világban is főként az idősekkel szembeni diszkriminációval összefüggésben használjuk. Az ageizmus, akár csak a más típusú megkülönböztetések, megvalósulhat direkt vagy indirekt módon, és következményei is hasonlóak az egyéb típusú diszkriminációnál tapasztaltakhoz.

Az idevágó tudományos elméletek szerint, a korszerinti diszkriminációt elkövetők az idősödésről alkotott negatív nézeteket teszik magukévá, és ennek a negatív képnek megfelelően kezdenek el viselkedni. Habár a társadalom egy jelentős csoportját érinti ez a fajta diszkrimináció, mégis alig van jelen a köztudatban.

Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon. Legjelentősebb az idősek foglalkoztatásbeli diszkriminációja, mely súlyos következményekkel jár, különösen a nők esetében. Ezen kívül gyakori még az egészségügyben és a szociális ellátások, szolgáltatások biztosítása területén elszenvedett diszkrimináció. Habár a 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvtv.) és a munka törvénykönyve is tiltja az életkor alapú diszkriminációt, a magyarországi idősebb korosztály már 45–50 éves kortól nagyobb mértékben kitett a foglalkoztatásbeli diszkriminációnak, mint a hasonló korú Uniós állampolgárok. A kor alapú megkülönböztetés az új állások betöltésénél, a létszámleépítésnél és az elbocsátásoknál is gyakori.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

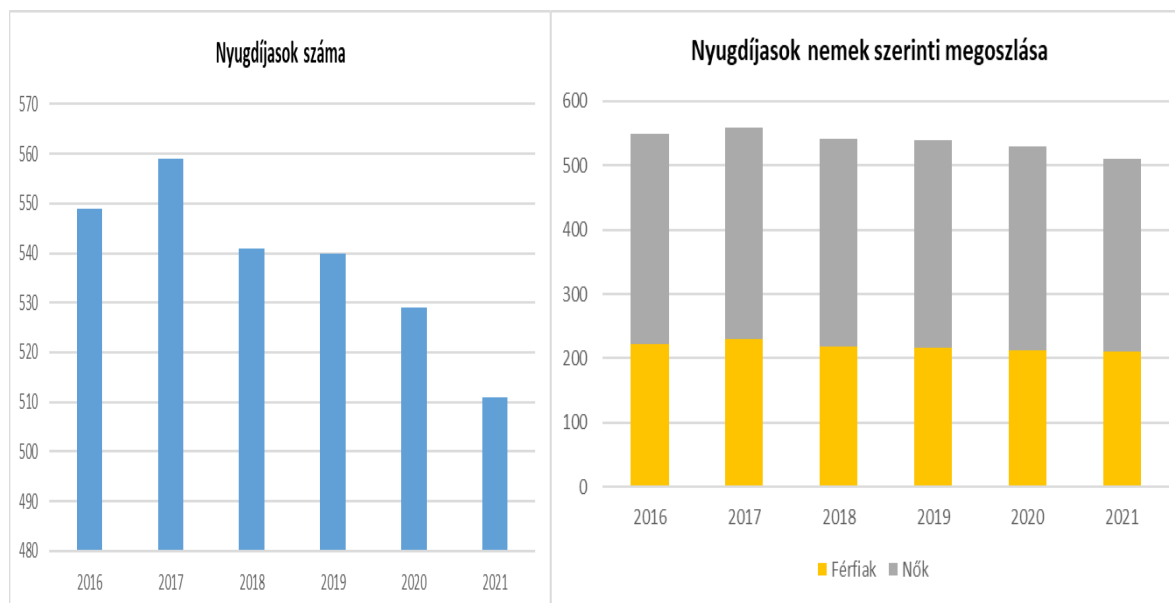
6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	383	302	126,82%
2017	393	313	125,56%
2018	410	331	123,87%
2019	432	338	127,81%
2020	451	361	124,93%
2021	467	369	126,56%

Forrás: TeIR, KSH-
TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, részesülők száma		
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)
2016	223	223
2017	230	230
2018	218	218

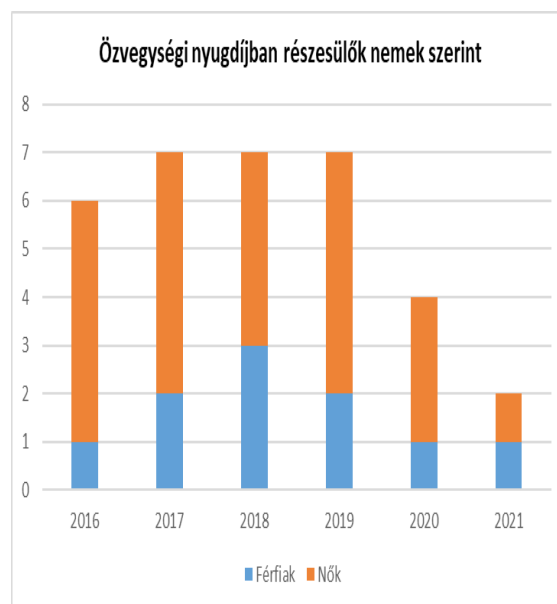
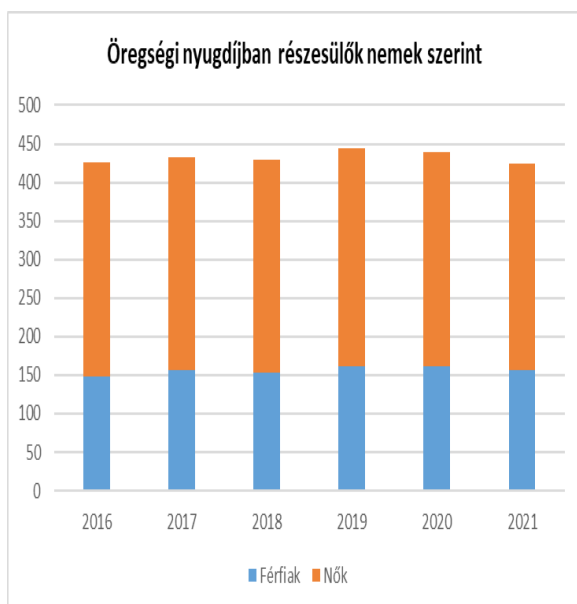
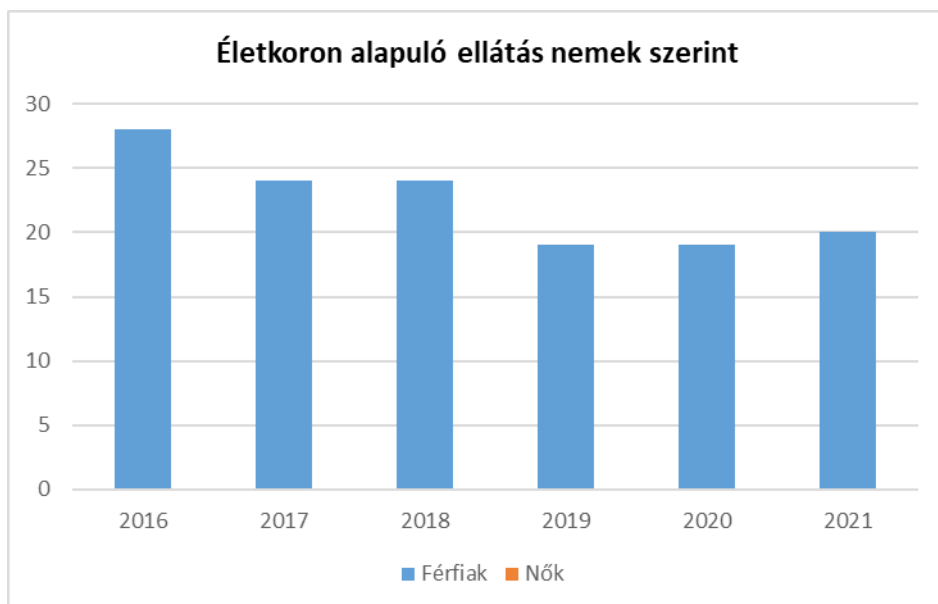
2019	217	323	540
2020	213	316	529
2021	211	300	511

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
	28	0	148	278	1	5	n.a.
	24	0	156	277	2	5	0
	24	0	153	277	3	4	0
	19	0	162	282	2	5	0
	19	0	161	278	1	3	2
	20	0	157	267	1	1	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Napjainkban az önkormányzati intézmények csekély mértékben foglalkoztatnak nyugdíjas korúakat és a település munkáltatóitól jelenleg erre vonatkozóan nincs rendelkezésre álló adat. A nyugdíjasok foglalkoztatására a nyugdíjtörvény szigorodó változásaival kedvezőtlen hatások figyelhetők meg. (Előrehozott nyugdíjba vonulás és a nyugdíj melletti munkavállalás szigorodó feltételei miatt.) A rokkantsági nyugdíj a jelenlegi törvény szerint rokkant és rehabilitációs ellátás lett. Az idősekhez az öregségi nyugellátás tartozik. A változások a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. (Tny.) törvényben megtalálhatóak. A módosítások alapvetően az eljárási szabályokat érintik, illetve technikai jellegűek, és beiktatásukat az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. (Ákr.) törvény 2018. január 1-jei hatályba lépése indokolja. Az 50 év feletti munkavállalók alkalmazása ellen megfogalmazott két legerősebb érv az idegen nyelvtudás és a megfelelő számítástechnikai ismeret hiánya. Ugyanakkor számos érv szól az alkalmazásuk mellett is, hiszen a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudásbázist halmoztak fel.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	12	16	15	16	39	20
41-45 év (TS 042)	Fő	0	0	2	3	7	4
	%	0,00%	0,00%	13,33%	18,75%	17,95%	20,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	1	1	3	2	6	3
	%	8,33%	6,25%	20,00%	12,50%	15,38%	15,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	1	0	3	2	1	2
	%	8,33%	0,00%	20,00%	12,50%	2,56%	10,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	3	1	0	4	1	2
	%	25,00%	6,25%	0,00%	25,00%	2,56%	10,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3	4	5	2	7	5
	%	25,00%	25,00%	33,33%	12,50%	17,95%	25,00%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Az idősellátás területén egyre jelentősebb szerep jutott a civil szektornak, egyházi, alapítványi és magán szervezeteknek. Az önkormányzat és intézményei, nemzetiségi önkormányzat, egyház is kiemelt szerepet fordítanak az idősek programjaira. A településen számtalan területen megjelentek az időskorúak köréből kikerülő önkéntesek, akik a település környezetének rendezésében vesznek részt és aktívan bekapcsolódnak a közéletébe is. Mindezekon túl pedig a helyi önkormányzat kiemelt figyelmet szentel az idősekre, évente megrendezésre kerül az idősek napja.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A diszkrimináció felmérése e célcsoport tekintetében is rendkívül nehéz. A szakirodalomból is tudható, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. A Soproni Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya és a közmunka program lehetőséget biztosít a nyugdíj előtt álló idősebb korosztály munkavállalásában (képzések, új szakmákban való elhelyezkedés) és igyekeznek ellensúlyozni a hátrányos megkülönböztetést a foglalkoztatás területén.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A településen a helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az önkormányzat és intézményei, civil szervezetei önállóan és együttműködve is törekednek az érintett célcsoport közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés biztosítására.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A személyes gondoskodást nyújtó, időseket érintő szociális ellátásokat az önkormányzat a kötelezően ellátandó feladatai között biztosítja. A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját

otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában gondozza.

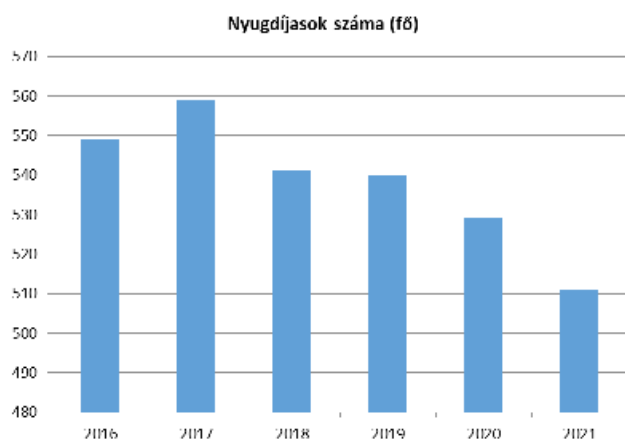
Önként vállalt feladataival pedig ellátotti csoportok sajátosságaihoz kapcsolódó szükségletekhez alkalmazkodik.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok, idősek számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
	223	326	549
	230	329	559
	218	323	541
	217	323	540
	213	316	529
	211	300	511

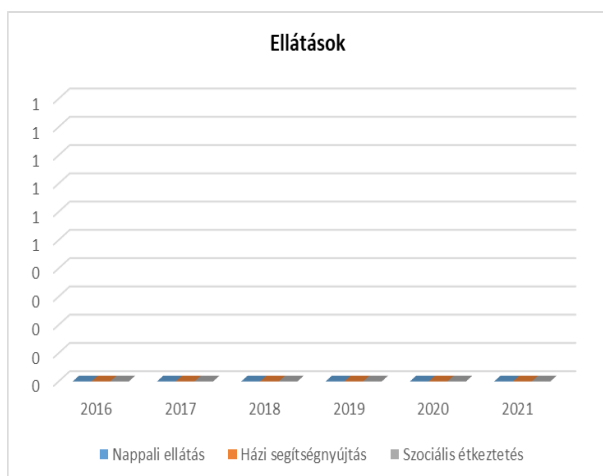
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	383	0	0	0
2017	393	0	0	0
2018	410	0	0	0
2019	432	0	0	0
2020	451	0	0	0
2021	467	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A kulturális programokhoz való hozzáférés feltételei településünkön megfelelőek az idős korosztály igényeinek, ahol kulturális programok, események (rendezvények, Idősek napja, Búcsú, Családi Nap stb.) rendezésére kerül sor, valamint Sopron közelsége miatt sok egyéb lehetőség elérhető.

c) idősek informatikai jártassága;

Az idősek informatikai képességeinek fejlesztése ma már elengedhetetlen. Ezzel nemcsak a munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeik nőnek, de általában véve is több információhoz juthatnak rövid időn belül és hatékony módon.

d) a generációk közötti programok.

Az elmúlt évben a gyermekintézmények és a települési programok szervezése alkalmával nagy hangsúlyt fektet a generációk „találkozására”. Az időbarát programok alkalmával több esetben a nagyszülő-unoka egymástól való kölcsönös tanulására fordítottunk hangsúlyt, mely törekvéseket az önkormányzat a jövőben is folytatni kíván.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősödő társadalom helyzete felhívja a figyelmet, hogy az idősek ellátására fokozottan figyelni kell, nem lehet figyelmen kívül hagyni és a településen az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok szervezésére hangsúlyt kell fektetni.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A helyi önkormányzat célja a hatályos Helyi Esélyegyenlőségi Program költségvetési éveiben a korábbi gyakorlat fenntartásával az alacsony jövedelemmel rendelkező idős emberek tájékoztatása az igénybevehető támogatásokról, feltérképezés után az időseknek a minél szélesebb körben történő támogatása az önkormányzati költségvetésből. Az önkormányzat célul tűzi ki a civil partnerek bevonásával az egyedül élő idősek elmagányosodásának megelőzését, az ezzel érintett réteg ismételt bevonását a közösségi életbe.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idősek körében az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma	Tájékoztatás az igénybe vehető támogatásokról
Egyedül élők elmagányosodása	Az érintett réteg közösségi életbe való bevonása
Informatikai jártasság hiánya	Képzések szervezése, informatikai képzés

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok –köztük a fogyatékos-sággal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg. A fogyatékos-sággal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van helyi, kistérségi és regionális szinten szerveződő civil szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi

feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállalnak az államtól átvállalt közfeladatok megvalósításában, valamint együttműködő partnerei kívánnak lenni a területen dolgozó valamennyi állami és nem-állami szereplőnek.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 26. cikke elismeri a fogyatékkal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre.

Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése 2006. december 13-án egyhangúan fogadta el a Fogyatékkal élő személyek jogairól szóló Egyezményt és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyvet. Az új nemzetközi egyezmény közel 650 millió fogyatékkal élő embert érint a világon.

A hazai fogyatékosügy politikai sikere, hogy hazánk volt a világon az első állam, amely mind az Egyezményt, mind pedig a Jegyzőkönyvet ratifikálta a 2007. évi XCII. törvénnyel. Az Egyezmény szerint „fogyatékkal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását”.

Az egyenlőség, az egyenlőtlenségek kérdése különböző mértékben ugyan, de valamennyi – a többségtől eltérő jellemzőkkel rendelkező – személyt, csoportot érint ma Magyarországon. Különösen veszélyeztetett csoport a cigányság, más szempontból a nők, ismét más szempontból, de külön figyelmet érdemel a fogyatékos emberek helyzete is.

A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Az Európai Unióban közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során – a fizikai és szellemi környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ügyek, közlekedés stb.) egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

Magyarországon a legutóbbi népszámlálás (2001) adatai szerint 577 ezer fogyatékos ember van, az aktív korú, megváltozott munkaképességű személyek számát pedig a NYUFIG 2007-es adatai alapján mintegy 700 ezer főre tehetjük. Az Európai Unióban a populáció 40%-a dolgozik, ez az arány ma Magyarországon 7-9%, amely rendkívül alacsony, különösen amellet, hogy az aktív korú célcsoport 80-85%-a akar és tudna is dolgozni, védett, vagy nyílt munkaerő-piaci körülmények között.

A fogyatékos személyek körén belül:

- a testi fogyatékos és mozgássérült emberek aránya együttesen 43,6%
- a vak és gyengénlátó emberek aránya 14,4%.
- hallás-, beszédzavar-fogyatékosokban kb. 10%-uk szenved.
- Az egyéb fogyatékosokban szenvedők aránya 21,6%

(Forrás: 10/2006. (II. 16.) OGY határozat Az Új Fogyatékosügyi Programról)

A fogyatékosügy – és általában az esélyegyenlőség – talán legfontosabb feladata, hogy az államigazgatás területén meghonosodjon a mainstreaming elve, vagyis az a szemlélet, hogy a fogyatékos emberek ügye nem (csak) szociális kérdés: valamennyi ágazat, minden közigazgatási szereplő kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének szempontjait, és tegye az ehhez szükséges szakmapolitikai lépéseket.

Mint általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékosügyben is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb kihívás. Komoly kihívás, és súlyos feladat hárul a

döntéshozókra és végrehajtókra a társadalom egésze tekintetében: mindenki számára világossá kell tenni, hogy a fogyatékos emberek integrációja mindannyiunk feladata, és – bár jelentős anyagi forrásokat emészt fel – nem csupán pénz kérdése. Az egyenlő esélyű hozzáférés nemcsak liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazását jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékos embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekinti. Ennek egyik igen fontos eszköze az esélyegyenlőségi tervek elkészítése és az abban foglaltak végrehajtása is.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Az akadálymentesítés követelménye beépítésre került a nem kifejezetten akadálymentesítési célú pályázatokba is, hogy a különböző közszolgáltatásokat nyújtó szervek vezetői szembesüljenek azzal, hogy az ő ügyfélkörükben is vannak, lehetnek fogyatékos emberek. A fentiekén túl pedig minden lehetséges eszközzel küzdeni kell azért, hogy széles körben elterjedté váljon a mainstreaming szemlélete, vagyis az a felfogás, amely alapján az esélyegyenlőségi feladatok megoldása nem egyetlen szerv feladata, hanem természetes, hogy az ehhez kapcsolódó követelményeknek való megfelelés a saját területén mindenkinek a maga feladata és felelőssége.

Ugyancsak elengedhetetlen, hogy alapkövetelménnyé váljon az egyetemes tervezés módszere. Ennek lényege, hogy a használati tárgytól az épületeken át egészen a közszolgáltatásokig mindent úgy kell megtervezni, hogy az már a létrejöttékor, eleve megfeleljen az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek, s hogy ezért ne kelljen – jelentős idő, energia és pénz ráfordításával – utólag akadálymentesíteni.

A 2009. év legnagyobb fogyatékoságügyi sikere kétségkívül az, hogy – bő egy éves előkészítő munka után – az Országgyűlés 2009. november 9-i ülésén 359 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül fogadta el a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról szóló 2009. évi CXXV. törvényt, amely szintén az Egyezményben foglaltak teljesítése érdekében történt. A jelnyelvi törvény a siket, nagyothalló és siketvak emberek ún. nyelvi jogainak deklarálása mellett a hazánkban 6 éve működő ingyenes jelnyelvi tolmácsszolgáltatás jogi szabályozását is tartalmazza. Folyamatosan megjelenő pályázatok támogatják a kormányzati és önkormányzati intézmények akadálymentesítését, melynek köszönhetően évről évre több száz közszolgáltatás válik egyenlő eséllyel hozzáférhetővé. Európa jóléti államai, ahogy hazánk is igyekszik különböző intézkedésekkel, programokkal, törvényekkel, rendeletekkel elősegíteni a fogyatékosok esélyegyenlőségét.

7.1 A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékoság esetén még jelentősebb. A településünkön élő fogyatékkal élőkéről nincs pontos adat. A helyzetfelmérés során a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos adatok nem mutatnak teljes képet, mivel a szakemberek megállapítása alapján nincs megfelelően alátámasztott adat. A település méretéből adódóan nem tud ellátni feladatokat ezzel kapcsolatban,

de a Család- és Gyermejköltségi Szolgálattal együttműködve a felmerülő problémák kezelésében keressük a megoldást.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	38	37	75
2017	38	39	77
2018	28	35	63
2019	24	29	53
2020	23	29	52
2021	25	27	52

Forrás: TelR, KSH Tstar

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti. Településünkön sajnos nem jellemző az integrált, és a védett foglalkoztatás. Az önkormányzat intézményei jelenleg nem foglalkoztatnak megváltozott munkaképességű személyeket.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A munkavállalást segítő programok elsősorban a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Kormányhivatal Soproni Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályon keresztül valósul meg.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Gyakran előforduló probléma, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fogyatékos személyek foglalkoztatása akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, a településen belüli közlekedési akadályok miatt, és különösen, ha a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják.

Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Ágfalván fogyatékos személyek lakóotthona, vagy támogató szolgálat nincs.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők pénzübeli, természetbeni ellátása a jogosultság alapján történik.

A fogyatékkal élő személyek számára igénybe vehető ellátási, támogatási formákról a különböző szintű jogszabályok rendelkeznek. (pl. Fot., Szt., Cst.) A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék, rehabilitációs ellátás, illetve plusz juttatásként a feltételek fennállása esetén a fogyatékosági támogatás. A gyermekeket tartós betegségük okán magasabb összegű családi pótlék illeti meg.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A településen önállóan működő orvos látja el a járóbetegek ellátását. A rendelési időn kívül az ellátás ügyeleti formában történik a Sopron Megyei Jogú Város Erzsébet Kórháza által biztosított Önkormányzat által üzemeltetett épületben. A rehabilitációs ellátási lehetőségek a Soproni Erzsébet Oktató Kórház és Rehabilitációs Intézetében valósulnak meg.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Településünkön az intézmények többsége részben akadálymentesített, megközelíthető. Ez azért is fontos, mert elsődlegesen az akadálymentesítés hiánya az, ami miatt a fogyatékos emberek inkább otthon dolgoznak, vagy olyan munkahelyet próbálnak választani, melyet jól megközelíthetnek. A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A helyi önkormányzat számos alkalommal kinyilvánítja, hogy számára fontosak a településen élő fogyatékos személyek. Az önkormányzatunk lehetővé teszi a lakosság által igénybe vehető elektronikus kapcsolatot, vagyis az ügyintézéshez szükséges adatlapok, űrlapok, nyomtatványok letölthetőségét. Az e-közigazgatás kiépítése folyamatban van.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A településen munkahelyek többségénél nem megoldott az akadálymentesítés és az egyéb intézmények esetében is fejlesztésre vár. Akadálymentesnek csak az az épület tekinthető, amelyben minden szerkezet, berendezési tárgy minden ember számára – beleértve az átmenetileg vagy tartósan fizikai, érzékszervi, értelmi fogyatékosággal élő embereket is – önállóan

használható. Az épületben lévő munkahelyek önállóan, külső segítség nélkül, korlátlanul és biztonságosan igénybe vehetők, mert az ehhez szükséges megfelelő méretű hely, információ, jelzésrendszer és műszaki háttér adott.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Fertőrákoson a mozgássérültek számára parkolóhelyek több helyen (pl. orvosi rendelő, posta, óvoda, iskola) kerültek kialakításra, a tömegközlekedés (busz) kerekesszékekkel való felszállás azonban nem megoldott.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Fogyatékosok nappali ellátása a település méretéből adódóan nem áll rendelkezésre.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Nincs adat.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nincs adat.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nincs adat.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Fertőrákoson nincs pontos felmérés a fogyatékkal élőkéről, ezért nem lehet pontos elemzést készíteni a fogyatékkal élők helyzetéről, szükségleteiről. Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek akadálymentesítése még nem 100%-os.

Az önkormányzati költségvetés nem nyújt teljes lehetőséget minden középület akadálymentesítésére, célunk, hogy pályázati úton nyert támogatásokkal kiegészítve az akadálymentesítés megoldása, a fogyatékkal élők számára a teljesebb élet elérése érdekében célzott programok szervezése.

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Akadálymentesítés hiánya elsősorban az önkormányzatnál és intézményeinél	Pályázatok figyelése, akadálymentesítés megoldása
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés nehézsége	Akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
Egészségügyi prevenciók szolgáltatások hiánya, illetve megközelíthetlensége Szükséges szűrőprogramokra történő eljutás	Célzott egészségügyi programok szervezése

nehézsége	
-----------	--

TÖBB CÉLCSOPORTOT ÉRINTŐ, TELEPÜLÉSSZINTŰ MEGÁLLAPÍTÁSOK	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egészségügyi prevenciós szolgáltatások hiánya, illetve megközelíthetatlensége Szükséges szűrőprogramokra történő eljutás nehézsége	Célzott egészségügyi programok szervezése
Az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma	Tájékoztatás az igénybe vehető támogatásokról
Egyedül élők elmagányosodása	Az érintett réteg közösségi életbe való bevonása
Informatikai jártasság hiánya	Képzések szervezése, informatikai képzés

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A településünkön jellemző a szolgáltatásokra, hogy egymásra épülnek, egymást kiegészítik. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja. Ezek pontos számáról, szervezettségéről nem állnak adatok rendelkezésünkre. A kapcsolódó feladatok ellátásába egyre gyakrabban vesznek részt önkéntesek. Az önkormányzat pályázatok, program megvalósítás kapcsán partnerségi, együttműködési megállapodásokat köt intézményeivel, civilszervezeteivel. Egyéb megállapodások számáról nincs információnk.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Az önkormányzati-nemzetiségi önkormányzati együttműködést kétoldalú megállapodás szabályozza. Az együttműködés pénzügyekhez kapcsolódó adminisztrációs feladatok ellátására, rendezvények lebonyolítására is kiterjed. Biztosítja a működési feltételeit, a településen elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést és támogatja a szellemi és tárgyi örökségük védelmét. Nemzetiségi önkormányzat, egyházi és civil szektor rendezvényeit, programjait lehetőségeikhez mérten anyagilag is támogatják.

A civil szervezetek esetében a Képviselő-testület - Fertőrákos Község Önkormányzat Képviselő-testületének a civil szervezetek önkormányzati támogatásáról szóló 8/2014. (XII. 16.) önkormányzati rendelete alapján - szakmai munkájuk függvényében pályázati úton támogatást nyújt.

A német nemzetiségi önkormányzat munkáját a törvényi előírás függvényében segíti, bevonja a véleménynyilvánítás, a települést érintő ügyek döntés előkészítésébe. A nemzetiségi önkormányzat munkájukat segítő civil szervezettel is kapcsolatban áll és elsősorban kulturális területen kapcsolódnak a település életébe és hagyományápoló tevékenységükkel gazdagítják a helyi civil életet.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Az önkormányzat a település érdekeit szem előtt tartva több területen is együttműködik a térség településeivel. Elsősorban szociális területen erős az együttműködés, de a kultúra területén is partneri viszony alakult ki több településsel.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A nemzetiségi önkormányzat programjaik szervezése és hagyományápolás mellett érdekképviselőt is ellátnak, képviselik a nemzetiségük érdekeit, törekednek az esélyegyenlőség megtartására.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A civil szervezetek tevékenységük, programjaik szervezése mellett érdekképviselőt is ellátnak, képviselik a tagjaik érdekeit, törekednek az esélyegyenlőség megtartására.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat számára fontos a helyi vállalkozások szerepvállalása, a település érdekeit figyelembe vevő intézkedéseik megtétele. Törekednek a jó partneri kapcsolat kialakítására, mely eredményeként közös akarattal tudnak lépéseket tenni az esélyegyenlőség megteremtéséért. A vállalkozások támogatóként jelen vannak a település rendezvényein, kezdeményezések mellé állnak és anyagilag is támogatják azokat.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

Fertőrákos Községi Önkormányzat rendelkezik önálló honlappal, a www.fertorakos.hu oldallal, melyen a települést érintő információk megtalálhatók. A honlapon elérhető, olvasható a HEP és ezzel kapcsolatos valamennyi információ. A Képviselő-testülete által elfogadott dokumentum feltöltésre kerül és hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése. Emellett az SZGYF oldalon a Helyi Esélyegyenlőségi Programok oldalra is feltöltésre kerül.

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A dokumentumok elkészítését megelőzte az adatgyűjtés, mely kiterjedt az önkormányzat intézményei, vezetői felé, megfogalmazódtak a településen élők problémái, esélyegyenlőség biztosítása kapcsán felszínre kerülő akadályok. Az adatgyűjtés kiterjedt a kistérségi és helyi dokumentumokra, a Fertőrákost érintő területekre. Az adatgyűjtés folyamán mód lett megismerni a megkérdezett szervezetek jellemzőit, lehetőségeit, szabályozásukat és mindazt, amit eddig tettek és tesznek a saját területükön az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.*

A szervezeteknek és a lakosság számára is elérhetővé válik az elfogadott, a községi honlapon közzétett esélyegyenlőségi program. A hatékony, a tervezett intézkedések érvényesülését korábban megválasztott HEP Fórum vezetője és a munkacsoport tagjai biztosítják és a törvényi előírás szerint két évente beszámolnak a képviselő-testületnek.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.*

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési terv célja olyan beavatkozások tervezése, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra megoldást nyújtanak. A helyi esélyegyenlőségi programnak kiemelt figyelmet kell fordítania:

- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, megszüntetésére;
- az oktatásban, képzésben megjelenő sztereotipikus pályaaorientáció megváltoztatására;
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására;
- munkaerő-piaci, tevékenységi szegregáció visszaszorítására;
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására;
- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében;
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, ill. a közügyek irányításában.

A helyzetelemzés megállapításai szerint a településen a következő problématerületek esetében kell beavatkozásokat tervezni:

Az esélyegyenlőségi programban tervezett beavatkozások megvalósítása érdekében az önkormányzat, minden olyan önkormányzati döntés előkészítésekor, amely az önkormányzat által helyben biztosított szolgáltatások átalakítását vagy fejlesztését célozza, ideértve a fejlesztési vagy beruházási projektek megtervezését is, olyan esélyegyenlőségi hatáselemzést szükséges készítenie, a mely alapján tervezhetők az intézkedésnek/fejlesztési projektnak három kiemelt esélyegyenlőségi célcsoportra gyakorolt konkrét hatásai, és biztosítható azok eredményeihez való hozzáférésük. Az esélyegyenlőségi hatáselemzés elvégzése szükséges feltétele annak, hogy az önkormányzat az esélyegyenlőségi programban kitűzött céljaival és vállalt feladataival összhangban valósítson meg fejlesztéseket, beruházásokat a település területén.

1. A HEP IT részletei

Az intézkedési terv célja olyan beavatkozások tervezése, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra megoldást nyújtanak. A helyi esélyegyenlőségi programnak kiemelt figyelmet kell fordítania:

- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, megszüntetésére;
- az oktatásban, képzésben megjelenő sztereotipikus pályaaorientáció megváltoztatására;
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására;
- munkaerő-piaci, tevékenységi szegregáció visszaszorítására;
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására;
- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében;
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, ill. a közügyek irányításában.

A helyzetelemzés megállapításai szerint a településen a következő problématerületek esetében kell beavatkozásokat tervezni:

Az esélyegyenlőségi programban tervezett beavatkozások megvalósítása érdekében az önkormányzat, minden olyan önkormányzati döntés előkészítésekor, amely az önkormányzat által helyben biztosított szolgáltatások átalakítását vagy fejlesztését célozza, ideértve a fejlesztési vagy beruházási projektek megtervezését is, olyan esélyegyenlőségi hatáselemzést szükséges készítenie, a mely alapján tervezhetők az intézkedésnek/fejlesztési projektnek három kiemelt esélyegyenlőségi célcsoportra gyakorolt konkrét hatásai, és biztosítható azok eredményeihez való hozzáférésük. Az esélyegyenlőségi hatáselemzés elvégzése szükséges feltétele annak, hogy az önkormányzat az esélyegyenlőségi programban kitűzött céljaival és vállalt feladataival összhangban valósítson meg fejlesztéseket, beruházásokat a település területén.

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	Problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	Fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Adósságcsapda-pénzgazdálkodási hiányosságok	Életviteli tanácsadás saját környezetben
Gyermekek	Jövőkép hiánya elsősorban a célcsoport esetében	Kortárs csoport, deviancia kezelése
	A szülők általi negatív minta átöröklése, szocializációs hiányosságok	kiscsoportos komplex foglalkozások a szülők és gyermekek bevonásával
	Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	óvodától a középiskoláig egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése
Idősek	Az idősek körében az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma	Tájékoztatás az igénybe vehető támogatásokról
	Egyedül élők elmagányosodása	Az érintett réteg közösségi életbe való bevonása
	Informatikai jártasság hiánya időskorban	Képzések szervezése, informatikai képzés
Nők	Célzott programok, munkalehetőség hiánya a célcsoport, nők esetében, illetve közösség hiánya, elmagányosodás magas a gyermekét egyedül nevelő nők esetében az elszegényesedés kockázata	A célcsoport számára érdekcsoportok létrehozása. Programok a település kulturális rendezvényein, közelelti szerepvállalás elősegítése
	Alacsony képzettség	Képzések, tanfolyamok szervezése
Fogyatékkal élők	Akadálymentesség hiánya elsősorban az önkormányzatnál és intézményeinél	Pályázatok figyelése, akadálymentesítés megoldása
	Szolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés nehézsége	Akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program

	Egészségügyi prevenciós szolgáltatások hiánya, illetve megközelíthetősége szükséges szűrőprogramokra történő eljutás nehézsége	Célzott egészségügyi programok szervezése
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	Egészségügyi prevenciós szolgáltatások hiánya, illetve megközelíthetlensége Szükséges szűrőprogramokra történő eljutás nehézsége Az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma Egyedül élők elmagányosodása Informatikai jártasság hiánya	Célzott egészségügyi programok szervezése Tájékoztatás az igénybe vehető támogatásokról Az érintett réteg közösségi életbe való bevonása Képzések szervezése, informatikai képzés

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák nem érzik szegregáltnak magukat.

Fontos számunkra, hogy senki ne kerüljön mélyszegénységbe.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek oktatásának, nevelésének, nevelési színvonalának, az iskola megtartó erejének növelését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek szociális körülményeire.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a rugalmas munkaidő népszerűségét.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők szolgáltatások hozzáféréseinek biztosítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Adósságcsapda-pénzgazdálkodási hiányosságok kezelése érdekében együttműködések kialakítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Pénzgazdálkodási hiányosságok
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	• rövid távú cél: együttműködés kiépítése a célcsoporttal és a partner szervezetekkel • közép- és hosszú távú cél: kapcsolatfenntartás, bevont személyek számának növelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• intézkedésbe bevonni kívánt személyek felkutatása • bevonása • információk átadása, gyakorlati útmutatás
Résztvevők és felelős	Résztvevők: érintett célcsoport Felelősök: • Család- és Gyermekjóléti Szolgálat • önkormányzat
Partnerek	Soproni Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya
Határidő(k) pontokba szedve	• rövid távú cél: 2024. december 31. • közép- és hosszú távú cél: 2028. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	• meghívók, levelek, értesítő e-mailek • jelenléti ívek
Kockázatok és csökkentésük eszközei	• passzivitás mindkét fél részéről • hiányzások
Szükséges erőforrások	• humán erőforrás

Intézkedés címe:	Komplex foglalkozások a gyermekeknek
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szülők általi negatív minta átöröklése-szociális hiányok, közös családi programok hiánya
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	• rövid távú cél: együttműködés kiépítése a célcsoporttal és a partner szervezetekkel • közép- és hosszú távú cél: kapcsolatfenntartás, bevont családok számának növelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• intézkedésbe bevonni kívánt gyermekek, szülők felkutatása • bevonása • gyakorlati útmutatás
Résztvevők és felelős	Résztvevők: érintett célcsoport Felelősök: • Család- és Gyermejjóléti Szolgálat • önkormányzat • oktatási nevelési intézmények
Partnerek	• az érintett célcsoporttal kapcsolatban álló intézmények (pl. óvodák)
Határidő(k) pontokba szedve	• rövid távú cél: 2024. december 31. • közép- és hosszú távú cél: 2028. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	• meghívók, levelek, értesítő e-mailek • jelenléti ívek • program leírások
Kockázatok és csökkentésük eszközei	• passzivitás mindkét fél részéről • hiányzások
Szükséges erőforrások	• humán erőforrás

Intézkedés címe:	Akadálymentesítés az intézményeknél
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Akadálymentesítés kiépítése/bővítése az önkormányzat intézményeinél és Polgármesteri Hivatalnál
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	• rövid távú cél: adatgyűjtés, igény felmérés • közép- és hosszú távú cél: tervezés, kivitelezés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• intézkedésbe bevonni kívánt gyermekek, szülők felkutatása • bevonása • gyakorlati útmutatás
Résztvevők és felelős	Részrtvevők: érintett célcsoport Felelősök: • önkormányzat és intézményei • érintett szolgáltatók, szervezetek
Partnerek	• az érintett célcsoporttal kapcsolatban álló intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	• rövid távú cél: 2024. december 31. • közép- és hosszú távú cél: 2028. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	• kivitelezés dokumentumai
Kockázatok és csökkentésük eszközei	• forráshiány
Szükséges erőforrások	• pályázati forrás vagy egyéb lehetőség keresése (vállalkozói támogatás)

Intézkedés címe:	Célzott programok szervezése a nők részére, kiemelve a gyermeküket egyedül nevelő nőket
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Közösségi programok hiánya a célcsoport esetében
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	• rövid távú cél: együttműködés kiépítése a célcsoporttal • közép- és hosszú távú cél: kapcsolatfenntartás, bevont családok számának növelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• intézkedésbe bevonni kívánt célcsoport felkutatása • bevonása • programok szervezése
Résztvevők és felelős	Résztvevők: érintett célcsoport Felelősök: Család- és Gyermekjóléti Szolgálat • önkormányzat
Partnerek	• az érintett célcsoporttal kapcsolatban álló intézmények (pl. védőnők)
Határidő(k) pontokba szedve	• rövid távú cél: 2024. december 31. • közép- és hosszú távú cél: 2028. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	• meghívók, levelek, értesítő e-mailek • jelenléti ívek • program leírások
Kockázatok és csökkentésük eszközei	• passzivitás, motiváció hiány • hiányzások
Szükséges erőforrások	• humán erőforrás • pályázati forrás

Intézkedés címe:	Képzések szervezése az informatikai jártasság megszerzésére
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Informatikai jártasság hiánya időskorban
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	• rövid távú cél: együttműködés kiépítése a célcsoporttal • közép- és hosszú távú cél: kapcsolatfenntartás, szükség esetén képzések szintjének emelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• intézkedésbe bevonni kívánt idősök felkutatása, igény felmérés • bevonása • képzés, lebonyolítás
Résztvevők és felelős	Részrtvevők: érintett célcsoport Felelősök: • Család- és Gyermekjóléti Szolgálat • önkormányzat
Partnerek	• az érintett célcsoporttal kapcsolatban álló intézmények (pl. egyesületek, egyház)
Határidő(k) pontokba szedve	• rövid távú cél: 2024. december 31. • közép- és hosszú távú cél: 2028. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	• meghívók, levelek, értesítő e-mailek • jelenléti ívek • program leírások • oklevél a képzés megszervezéséről
Kockázatok és csökkentésük eszközei	• passzivitás mindkét fél részéről • hiányzások
Szükséges erőforrások	• humán erőforrás, pályázati forrás

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Közúti és gyalogos közlekedés javítása	Gyalogosan, babakocsival, illetve gépkocsival való könnyebb és biztonságosabb közlekedés	Gyalogosan, babakocsival, illetve gépkocsival való könnyebb és biztonságosabb közlekedés	Költségvetési koncepció, Gazdasági Program	Magyar Falu Program, Élhető Települések Program, TOP PLUSZ Pályázat	Együttműködés közút kezelőjével	dr. Nagy Attila jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Biztonságos közlekedés	Humán, pénzügyi, technikai	Probléma folyamatos kezelése, pályázati források bevonása	Nem releváns
2	Közösségi tér	Helyi közösségi programok megvalósítása, helyi östermelők részére helyszíni árusítása	Helyi közösségi programok megvalósítása, helyi östermelők részére helyszíni árusítása	Költségvetési koncepció, Gazdasági Program	Magyar Falu Program, Élhető Települések Program, TOP PLUSZ Pályázat	Olyan közösségi tér kialakítása, mely árusító helyszíneként is használható	dr. Nagy Attila jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Korosztályok módosítása	Pénzügyi	Pályázati források bevonása	Nem releváns
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Adósságcsapda és pénzügyi hiányosságok kezelése érdekében tett intézkedés	Díjhátralékok és megélhetési gondok csökkentése	Díjhátralékok és megélhetési gondok csökkentése	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény.	Életviteli tanácsadás, csoportfoglalkozások	dr. Nagy Attila jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Résztvevők száma	Humán	Folyamatos monitorozás, és segítségnyújtás a rászorulóknak részére	Nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Jövőkép kialakítása	Társadalmi beilleszkedés elősegítése	Társadalmi beilleszkedés elősegítése	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030, Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény.	Életviteli tanácsadás, csoportfoglalkozások	dr. Nagy Attila jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Résztvevők száma	Humán	Folyamatos monitorozás	Nem releváns
2	Pozitív szülői minta	Szülő-gyermek	Szülő-gyermek	Magyar Nemzeti	Az egyenlő	Külön szülő és	dr. Nagy	2028. 12. 31.	Résztvevők	Humán	Folyamatos	Nem releváns

	erősítése	kapcsolat erősítése	kapcsolat erősítése	Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	bánásmódról és az előmozdításáról szóló 2003. évi CXCV. törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény	gyermek csoport, valamint közös csoport alakítása	„Attila jegyző	(vasárnap)	száma		monitorozás	
3	Egészségtudatos életvitel megismerése	Egészséges életmód népszerűsítése, szűrővizsgálatok szervezése	Egészséges életmód népszerűsítése, szűrővizsgálatok szervezése	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Az egyenlő bánásmódról és az előmozdításáról szóló 2003. évi CXCV. törvény	Egészséges életmód népszerűsítése, szűrővizsgálatok szervezése	dr. Nagy Attila jegyző	2023. 01. 01. (vasárnap)	Résztevők száma	Humán	Folyamatos monitorozás	Nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Célcsoport és gyermekét egyedül nevelő szülők részére szervezett programok	Gyermekeit egyedül nevelő szülők részére programok szervezése	Célcsoport és gyermekét egyedül nevelő szülők részére szervezett programok	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Az egyenlő bánásmódról és az előmozdításáról szóló 2003. évi CXCV. törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény	Tanácsadás, szakmai segítségnyújtás	dr. Nagy Attila jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Résztevők száma	Humán	Folyamatos monitorozás	Nem releváns
2	Korszerű ismereteket megcélzó képzések szervezése	Korszerű ismereteket megcélzó képzések szervezése	Korszerű ismereteket megcélzó képzések szervezésével alacsony iskolai végzettség megszüntetése	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Az egyenlő bánásmódról és az előmozdításáról szóló 2003. évi CXCV. törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény	Képzések szervezése	dr. Nagy Attila jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Résztevők száma	Humán, pénzügyi	Folyamatos monitorozás	Nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Idősek munkalehetőségeinek	Idősek munkalehetőségeinek	Idősek munkalehetőségeinek	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Az egyenlő bánásmódról és az előmozdításáról szóló 2003. évi CXCV. törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény	Idősek munkalehetőségeinek	dr. Nagy Attila jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Résztevők száma	Humán, pénzügyi	Folyamatos monitorozás	Nem releváns

	feltérképezése	feltérképezése	feltérképezésével csökkenteni a jövedelemkiesését	Felzárkózási Stratégia 2030,	az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXCV. törvény,	feltérképezése	jegyző					
2	Egyedülélők számára szervezett programok	Egyedülélők számára programok szervezése	Egyedülélők számára programok szervezése, közösségi terek szervezése	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030,	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXCV. törvény	Egyedülélők számára programok szervezése, közösségi terek szervezése	dr. Nagy Attila jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Résztvevők száma	Humán, pénzügyi	Folyamatos monitorozás	Nem releváns
3	Informatikai jártasság megszerzése	Informatikai jártasság megszerzése	Informatikai jártasság megszerzése	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXCV. törvény	Informatikai jártasság megszerzése	dr. Nagy Attila jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Résztvevők száma	Humán, pénzügyi	Folyamatos monitorozás	Nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Akadálymentesítés	Akadálymentes környezet kialakítása	Akadálymentes környezet kialakítása a közintézményekben	Költségvetési koncepció, Gazdasági Program	Magyar Falu Program, Élhető települések Program, TOP PLUSZ Pályázat	Akadálymentes környezet kialakítása	dr. Nagy Attila jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Megvalósult akadálymentes intézmények	Humán, pénzügyi	Probléma folyamatos kezelése, pályázati források bevonása	Nem releváns
2	Szolgáltatásokhoz, programokhoz való hozzáférés	Szolgáltatásokhoz, programokhoz való hozzáférés	Szolgáltatásokhoz, programokhoz való hozzáférés	Költségvetési koncepció, Gazdasági Program	Magyar Falu Program, Élhető települések Program, TOP PLUSZ Pályázat	Szolgáltatásokhoz, programokhoz való hozzáférés biztosítása	dr. Nagy Attila jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Résztvevők száma	Humán, pénzügyi	Folyamatos monitorozás, pályázati források bevonása	Nem releváns
3	Egészségügyi szűrőprogramok	Egészségügyi szűrőprogramok szervezése	Egészségügyi szűrőprogramok szervezése	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXCV. törvény	Egészségügyi szűrőprogramok szervezése	dr. Nagy Attila jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Résztvevők száma	Humán, pénzügyi	Folyamatos monitorozás	Nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

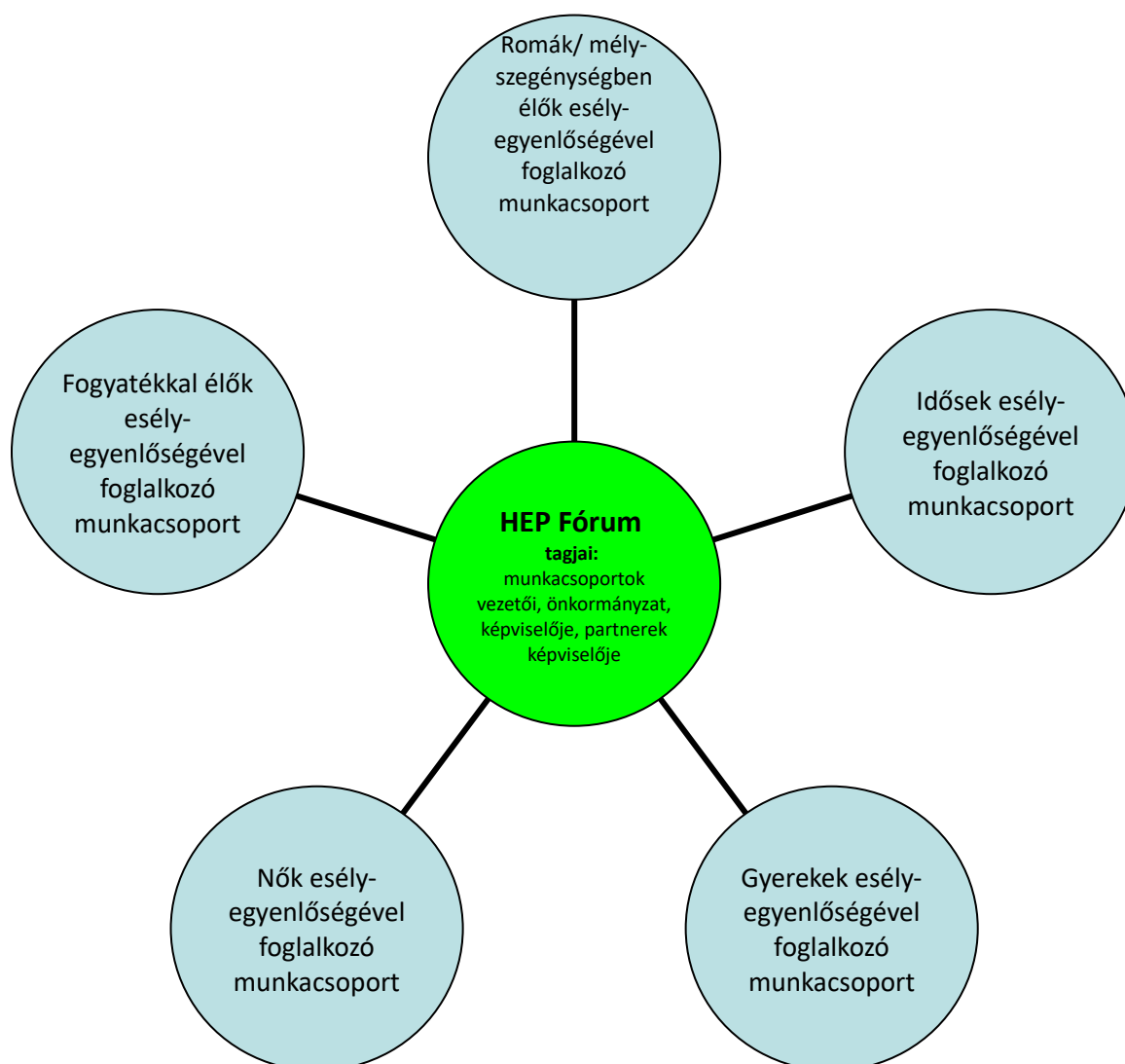
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,

- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit,

tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

--

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Fertőrákos község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Fertőrákos Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 99/2023. (X. 31.) KT számú határozatával elfogadta.

III. Ezt követően Német Önkormányzat Fertőrákos Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 76/2023. (X. 30.) NÖ számú határozatával elfogadta.

Kelt Fertőrákos, 2023. október 31.

Palkovits János
Fertőrákos Községi Önkormányzat
polgármester

Huber Hedvig Erzsébet
Német Önkormányzat Fertőrákos
elnök

1. számú melléklet

Fertőrákos Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 99/2023. (X. 31.) KT számú határozata.

2. számú melléklet

Német Önkormányzat Fertőrákos Képviselő-testületének 76/2023. (X. 30.) NÖ számú határozata

**KÉPVISELŐ-TESTÜLET
FERTŐRÁKOS**

19/2023.

K i v o n a t

Készült a Fertőrákosi Önkormányzat Képviselő-testületének 2023. október 31-i rendes nyílt képviselő testületi ülésének jegyzőkönyvéből.

Fertőrákos Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 7 tagjából 7 fő jelen volt.

Fertőrákos Községi Önkormányzat Képviselő-testület 7 igen szavazattal, egyhangúlag a következő határozatot hozta:

**Fertőrákos Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
99/2023. (X. 31.) KT határozata**

Fertőrákos Községi Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta és az előterjesztés melléklete szerint elfogadja Fertőrákos Község Helyi Esélyegyenlőségi Program 2023-2028. című dokumentumát.

Fertőrákos Községi Önkormányzat felhatalmazza a polgármestert a dokumentum aláírására és a helyben szokásos módon történő közzétételére, valamint a jogszabályokban megfogalmazott publikálásra.

Felelős: Palkovits János polgármester

Határidő: 2023. december 31.

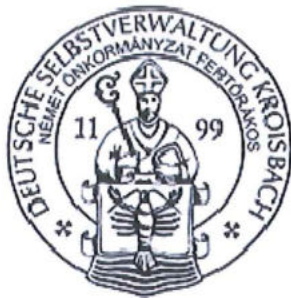
Palkovits János sk.
polgármester

dr. Nagy Attila sk.
jegyző

A kivonat hitelül:
adm.

Deutsche Selbstverwaltung Kroisbach Német Önkormányzat Fertőrákos

Postanschrift (Postai cím): H - 9421 Kroisbach (Fertőrákos)
Hauptstraße (Fő u.) 139

☎ +36 99 355 777; Fax 📠: +36 99 530 024; Mobil: +36 30 341 3443
dsv.kroisbach@freemail.hu

NÉMET ÖNKORMÁNYZAT FERTŐRÁKOS KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

15/2023.

K i v o n a t

Készült a Német Önkormányzat Fertőrákos Képviselő-testületének 2023. október 30-i rendes nyílt képviselő testületi ülésének jegyzőkönyvéből.

Német Önkormányzat Fertőrákos Képviselő-testületének 5 tagjából 3 fő jelen volt.

Német Önkormányzat Fertőrákos Képviselő-testület 3 igen szavazattal, egyhangúlag a következő határozatot hozta:

**Német Önkormányzat Fertőrákos Képviselő-testületének
76/2023. (X. 30.) NÖ számú H a t á r o z a t**

Német Önkormányzat Fertőrákos Képviselő-testülete megtárgyalta és az előterjesztés melléklete szerint elfogadja Fertőrákos Község Helyi Esélyegyenlőségi Program 2023-2028. című dokumentumát.

Német Önkormányzat Fertőrákos felhatalmazza az elnököt a dokumentum aláírására és a helyben szokásos módon történő közzétételére, valamint a jogszabályokban megfogalmazott publikálásra.

Felelős: Huber Hedvig Erzsébet NÖ elnök
Határidő: 2023. december 31.

Huber Hedvig Erzsébet sk.
Elnök

Egyed Balázs Péter sk.
Képviselő, jkv. hitelesítő

A kivonat hitelesítve
adm.

